

ISZÁNTÓ

ELŐFIZETÉSI ÁRA
A hirdetésben átvéve.
Egész évre 16 h.
Negyedévre 4 h.
Helyben hához hordva.
Egész évre 20 h.
Negyedévre 5 h.
Vidékre postán szállítva.
Egész évre 24 h.
Negyedévre 6 h.
Egyes szám ára 8 fillér.

Politikai
napilap

Megjelenik minden nap, a hétfő és
ünnepek utáni napok kivételével.
Szerkesztőség és kiadóhivatala:
Nagyvárad, Szilágyi Dezső utca.
A szerkesztőség kéziratok vissza-
adására vagy megőrzésére nem
vállalkozik.
Előfizetések és hirdetések a hirdetés-
hivatalhoz intézendők.

XX. évfolyam 170. szám.

Nagyvárad.

Vasárnap 1914 július 26

Itt a háboru Szerbiával.

Patrona Hungariae, ora pro nobis!

Magyarország Nagyasszonya, könyörögj érettünk!

Ezekkel a szavakkal zárta be Biharvármegye főispánja a tegnapi rendkívüli megyegyűlést — és ez a néhány szó adja meg az ország igazi hangulatának jellegét.

A kocka el van vetve. Szerbia nem vállalta Magyarország és Ausztria jogos követeléseinek teljesítését. Belgrádot elhagyta a magyar-osztrák követ, megszakadt tehát a diplomáciai összeköttetés a monarchia és Szerbia közt. Hat óra előtt tíz perccel Pasic átadta Giessl követnek Szerbia válaszát a magyar és osztrák jegyzékre. Giessl kijelentette,

hogy a válasz nem kielégítő s hat óra öt perckor a követség személyzetével elhagyta Belgrádot.

Ez a hadi állapot kezdete. A mit követelünk Szerbiától, az jogos és méltányos. Ha nem ment bele Szerbia feltételeink teljesítésébe, annak csak az a magyarázata, hogy oka volt a vizsgálattól félni s inkább a háboru kockájára biz mindent, hogy sem a magyar és osztrák közegek közbenjöttével ejtessék meg a követelt vizsgálat. Ez a vizsgálat nyilván halálosan kompromittáló eredménnyel járna Szerbiára nézve s ezért a szerb kormány inkább választotta a háborut.

Szerbia előre tudta, hogy válaszigyzéke el nem fogadható; a választ csak hat óra felé adták át követünknek, de azért Szerbiában már 3 óraker elrendelték az általa-

nos mozgósítást, az ország székhelyét áttették Kragujevába.

Válságos, nehéz napok kezdődnek. Súlyos megpróbáltatásokon fogunk keresztül menni, amikor szükség van az egész nemzet összetartására higgadságára.

És egyre van szükségünk mindenek előtt: Isten segítségére.

Igazságos ügyünket azzal a reménykedéssel bizzuk a fegyverekre, hogy az igazságos Isten a megpróbáltatás nehéz óráiban nem fogja levenni rólunk áldó kezét. Ha valamikor buzgón, forrón kellett imádkoznia a nemzetnek, hát ez az idő az.

A Biharvármegye főispánjának példájára buzgó fohással tekintünk Boldogasszony Anyánkra, régi nagy patrónánkra, kinek első szent királyunk felajánlotta minket. Régi küzdelmek ujulnak fel, nemzetünk léte forog újra kockán — Magyarország Nagyasszonya, könyörögj érettünk.

A két szemben álló fegyveres erő.

Az 1912. és 1913. évi balkáni háborúkig a szerb hadsereg öt hadosztályra volt osztva, Szerbiának ez idő szerint tíz hadosztálya van.

A hadsereg szervezése a bukaresti béke óta folyik és még nem végződött. A hadsereg 1913. őszén a következő csapattekekből állt:

20 gyalogezred 3-3 zászlóaljjal és zászlóaljanként 4 századdal és egy-egy géppuskás-osztállyal. A gyalogság 1899. évi mintájú 7 mm. es Mauser-puskával van felszerelve.

7 táborig tüzérezred 9-9 üteggel. Mind-egyik üteg 4 Schneider-féle 1907. évi mintájú, 70 mm. kaliberű gyorstüzelő ágyuból áll.

1 hegyi tüzérezred 9 üteggel, amelyek mindegyikének 4 gyorstüzelő ágyuja van.

1 tarack-tüzérezred 6 üteggel, továbbá 1 mozsár üteggel, amelynek 4 ágyuja van. A tarackok 1897-es mintájú Schneider-Canet-félék és 120 milliméteresek, a mozsarak pedig 150 milliméteresek.

2 üteg lovastüzérség Schneider-féle gyorstüzelővel.

1 vartüzérezred (2 zászlóaljjal és zászlóaljként 4 századdal.

1 ostromtüzér-park 1 századdal.

1 lovas-hadosztály, amelynek 4 ezrede van 4-4 osztállyal.

2 mérnökkari zászlóalj; az egyik 5, a másik 3 századra oszlik.

Fél hidász-zászlóalj 2 századdal.

5 vonatszázad.

10 egészségügyi különítmény.

5 betegápoló század.

Összegezve a békelétszámon levő hadsereg erejét, van 2394 tiszt, 2334 altiszt, 2489 tizedes, 31,121 közlegény 11,124 ló, 304 ágyu és 96 géppuska.

Az 1912. évi mozgósítás alkalmával a teljes hadilétszám így alakult:

Rendes hadsereg öt hadosztályllyal 131.175 ember. A hadosztályi beosztáson kívül levők száma 20.764. Rendkívüli tartalék 16.562. Összesen 168.501. Ehhez hozzájárult még a népfelkelés és pedig az első korosztályból 99 451, a másodikból 56.678.

A teljes hadilétszám tehát 324,630 emberből állott.

Ezzel szemben az osztrák-magyar monarchia békelétszáma 1913-ban:

a gyalogságnál 11.243 tiszt, 185.714 altiszt és közlegény, 3534 ló;

a lovasságnál 1987 tiszt, 45.164 altiszt és közlegény, 41.032 ló;

a táborig tüzérségnél 2297 tiszt, 34.772 altiszt és közlegény, 17.773 ló, 1784 ágyu;

a vartüzérségnél 573 tiszt, 9360 altiszt és közlegény, 50 ló;

a hidászatonál 894 tiszt, 12100 altiszt és közlegény;

az egészségügyi csapatoknál 100 tiszt, 2833 altiszt és közlegény;

a vonatesapatoknál 474 tiszt, 4440 altiszt és közlegény, 3067 ló;

Szőnyeg- és függönyvásár

leszállított olcsó árakkal megkezdődött. Paplan, matrac, ágy és asztalterítők. Szepességi és rumburgi vásznak és asztalneműek. Teljes menyasszonyi kelengyék gyönyörű csecsemő fehérneműek

Czillér Imre áruházaiban.

az osztrák Lanwehnról 4549 tisztt, 44.030 altiszt és közlegény, 5942 ló, 96 ágyu;

a magyar honvédségnél 3109 tisztt, 33.138 altiszt és közlegény, 15.404 ló és két honvéd tábortüzérezred és 8 tábortüzérezred.

Osszegezve a monarchia békelétszáma: 34.009 tisztt, 390.249 altiszt és közlegény, 89.877 ló és 1912 ágyu.

A közölt adatokból látszik, hogy a monarchia békelétszáma is jóval felülmúlja Szerbia teljes hadilétszámát. Ha pedig a monarchia hadilétszámát hasonlítjuk össze a szerb hadsereg hadilétszámával, úgy megállapíthatjuk, hogy a monarchia ereje éppen huszszorosa a szerb erőnek.

Biharvármegye közgyűlése.

Miskolczy Ferenc főispán a háborúról. — Döntés a kórházi építkezés felett.

Biharvármegye törvényhatósága tegnap délelőtti rendkívüli közgyűlést tartott. A júliusi második rendkívüli közgyűlés kiemelkedő pontja Miskolczy Ferenc beszéde, melyet a háborús kilátásokra vonatkozólag mondott el.

A törvényhatóság tagjai szép számmal jelentek meg a közgyűlésen, mely 10 órakor vette kezdetét.

Miskolczy Ferenc főispán pár szóval nyitotta meg a közgyűlést, mire nyomban rátértek a tárgysorozatra.

A kórház építése.

Első sorban Fráter Jenő vármegyei aljegyző referálta a kórházi választmány javaslatát az új közkórház építkezésére vonatkozólag. Ennek alapján javasolja, hogy az építkezéssel egy cég és pedig a Gerster, Megyeri és Szunyogh cég bizassék meg.

A javaslat elhangzása után mély csend keletkezett s mindenki várta, hogy felszólaljon valaki. Pár pillanatnyi csend után az elnök feltette a kérdést.

— Méltóztatnak elfogadni a kórházi választmány javaslatát?

— Elfogadjuk! Hangzott az egyhangú válasz s ezzel a milliós vállalatot a Gerster, Megyeri és Szunyogh-cég nyerte el.

A közkórház ügyének letárgyalása után a hadapród iskolában betöltendő két hely felől határoztak és pedig elsősorban ajánlották Nagy Ernőt és Appán Zsigmondot. Majd a jegyzők illetményének rendezésére vonatkozó javaslatot fogadták el. A következő tárgyak sürgős természetű apróbb községi ügyek voltak. A törvényhatóság minden ügyben felszólamlás nélkül fogadta el az előadók javaslatát.

Patrona Hungariae ora pro nobis.

Már minden tárgyat elintézték. Rendes körülmények között ekkorra már kiürül a nagyterem s a törvényhatóság tagjai valahol a Széchényiben huzatják a cigányt. És most mintha mindenki várna valamit, mintha mindenki lelkében valami bizonytalanság ütötte volna fel fejét és mindenki valami megnyugtatót, valami biztosat akart volna tudni hivatalos helyen, illetékes férfiutól; senki sem mozdult helyéről. A törvényhatóság, mint egy ember leste a főispán zárószavait. Tudta mindenki, hogy Miskolczy Ferenc főispán ki fog térni a mai politikai helyzetre. Általános figyelem közepette emelkedett szólásra a főispán. A következőket mondotta:

Tekintetes Törvényhatóság!

Teljes tudatában annak, hogy a be nem heggedt sebeket nagyon fájdalmas felszakítani, mégis indítatva érzem magam annak, megemlítésére, hogy a két héttel ezelőtt megtartott közgyűlésen, amelyen a trón-

örökös-párnak meggyilkolásáról emlékeztünk meg, kijelentettük azt is, hogy ezen gyászos esemény óriási horderejű és következményeiben kiszámíthatatlan. Ezen kijelentésünket várakozáson felüli gyorsasággal igazolta a sors.

Most Tekintetes Közgyűlés egy véres háboru előnapján állunk! Bizzunk Tekintetes közgyűlés Felsőleges uralkodónkban, akinek mélységes bölcsessége mindég megtalálta az ilyen nagy bajokban az expedienst. Bizzunk vitéz hadseregünkben, és bizzunk azon nagy férfiban, aki a legviharosabb szenvedélyek között sziklaszilárdan vezeti az ügyeket s erős kézzel és erős lélekkel áll az események történelmi jelentőségű forgatóban.

Tekintetes Közgyűlés!

Egy imaszerű fohász száll most a Mindenhatóhoz, hogy oltalmazza meg ezt a szerencsétlen sokat szenvedett országot minden bajtól. *Patrona Hungariae ora pro nobis!*

A törvényhatóság tagjai meghatva, ihletődve állottak az ima alatt s mikor elhangzott az ora pro nobis, orkászzerű taps és éljenzés tört ki.

— Éljen a király!

— Éljen Magyarország!

— Éljen Tisza István — kiáltották lelkesedve a vármegye urai.

Ezzel a lélekemelő jelenettel ért véget a közgyűlés.

A trónörökös ezredesi rangja.

Bécs, július 25.

A hadsereg Rendeleti Közlönye közli Károly Ferenc József trónörökösnek ezredessé és a bécsi első huszárezred parancsnokává való kinevezését.

AZ UTOLSÓ ARATÁS.

Irta: Bodnár Gáspár.

Az aratást már-már befejezték. Csóka Márton gazda földjén az utolsó kazal-rakás járja. Rendes Mihály — hét vármegyében híres — kazalrakó adja meg a módját, immár huszonöt esztendeje.

Ott ül Csóka Márton uram a kazal mögött, hajadonfővel. És sóhajtozik. Nincsen már hajának egyetlen fekete szála sem. Ezüstös sincs. Hőféhér az, mint övéig lenyuló szép szakála. Néha megmoccan az ajka. De egy hang, — a mi nem sok — annyi sincs rajta. Pedig beszélni akarna.

Látja, nézi ezt kazalrakó Mihály. Hallja is a szótlán sóhajtsókat. Aztán ő beszél, beszél gazdája helyett:

— Már miér' ez a sóhajtas busongás. Mikor olyan bő áldást adott az ur Isten!

Erre a gazd' uram is szóba' kap.

— Köszönöm is neki. Fejem felett áment a zimankós élet. Mind' éreztem jó-ságát.

Aztán mélységes csend, hallgatás következett.

Majd így folytatta:

— De az idő! Ez a vén sas. Szörnyen megrugdosott.

Kazalrakó Mihály serényen dolgozik, de nem szól.

A gazda mondja tovább:

— Nehéz már nekem. Elviselhetetlen, hogy bennetek itten közésszetéve néztelek. Búcsuzás ez. Búcsuzom is. Érzem, hogy — az én utolsó aratásom érkezett. Mostan már aztán értem jó a — kaszás.

Kazalrakó Mihály most, erre a szóbeszédre nagyot nézett. Nagyot tekintet, hol az öregre, hol a földekre. És megcsillant két szemében a könny. Aztán kiesordult. Érdes tenyerével törölgette. És csak annyit sugott — morgott maga elé:

— Egymás után megyünk bizony; mindnyájan megyünk egy másik világ felé.

Aztán jött — a cséplés. Csóka Márton gazda maga válogatta a zsákokat. Maga mérte, kötözte, rendezgette.

— Így la! Ennyi elég lesz nekünk, az anyjokkal. (Aztán legyintett egyet) A mi még — hátra van!

— Ugyan édes apám, a jó Isten szerel-

mére . . . hát hogy — hogyan gondolkozik emígyen?

Igy beszél, remegve-reszketve, mert nem tudta visszafojtani könnyeit.

És odakuporognak a kis unokák is. Körül veszik nagyapót. Becézgetik. És simogatják kis kezükkel ősz szakálát.

... És egyszer csak hullanak a fák levelei. Zörögve hullanak. Őszi hervadás borul a mezőkre. Csendesen, észrevétlen ballag be a faluba a szél. Tűz ropog-pattog a kandallóban. Az egész család együtt — a nagyapónál. Ugy ül ott köztük, mint búcsuzó prófeta. A ki rendelkezik. Bus sejtelem közt — búcsuzik.

— Beesül meg édes fiam apád örökségét. Én megbecsültem. Öregbitettem is. Miér', mer' szerettem a földet. A szeretet szerelmével.

— Rajta leszek apám. Hiszen engem is eljegyeztél a földnek.

— Ugy van jól, édes fiam. A földnek, a mezőknek neveltelek. Bár tellett volna — másképp is.

Gyülekezik a rokonság. Nagy kedv, vidámság fakad fel. És egyszer csak felhangzik a vidám dal. És mi történik. Mint az

Mentőszerények

minden nagyságban felszerelve a belügy-

miniszteri rendeletnek megfelelően felszerelve **5 K-tól 32 K-ig**

ugyszintén hiányzó rész pótlása legolcsóbb árakon

FARKAS ISTVÁN

„Apolló“ drogeriája

NAGYVÁRAD,

Rimanóczy palota — Rákóczi-ut.

A választók összeírásának befejezése.

A központi választmány ülése.

Az összeíró küldöttségek már befejezték működésüket, mind a kilenc körzetben. Az összeíró küldöttségek elnökei beszolgáltatták az összeírt névjegyzéket. De azért még nem zárhatták le a listákat.

Ugyanis a gyárak és részvénytársulatok egyrésze nagyon hiányosan mutatták ki alkalmazottaikat, nevezetesen nem írták ki az alkalmazottnak korát, lakhelyét. Már pedig ezen két adat nélkül nem vehetők fel a választók közé.

Tudni kell ugyanis, hogy a 24. illetve 30-ik életkort elérték-e az illetők, mert csak úgy vehetők fel a listába, ha 24, illetve a 30 évet betöltötték. Továbbá nem tüntették ki az alkalmazottak lakását s így az összeíró küldöttségek nem tudták, melyik körzetbe vezessék be őket.

Az összeírás befejezése és részben ezen hiányos bejelentések ügyében Nagyváradi város központi választmánya tegnap délelőtt ülést tartott Komlóssy József polgármester-helyettes elnöke alatt. Az ülésen jelen voltak: Rádl Ödön, dr Mihály Lajos, dr Thury Kálmán, Gábel Jakab és Juricskay Barna.

Az ülésen Juricskay Barna tb. tanácsos, aki a választók összeírásának előmunkálatait vezette, jelentést tett az összeírásról. Bejelentette, hogy egyes ipartelepek hiányosan terjesztették be alkalmazottaik listáját. A központi választmány határozatát kéri, hogy minő eljárást keressenek ezekkel a listákkal.

A központi választmány megbizta a negyedik szavazókört, a hiányos adatok beszerzésével és pedig akként, hogy Juricskay

Barna elnöke alatt a bizottság szálljon ki az illető ipartelepekre s a helyszínen állapítsa meg a valódi adatokat.

Ezután Gábel Jakab szólalt fel. A legnagyobb elismeréssel emlékezett meg azon városi tisztviselőkről és alkalmazottakról, akik a hivatalos órán kívül teljes buzgalommal dolgoztak az összeírásnál. Különösen kiemeli Juricskay Barna fáradhatatlan munkálkodását, körültekintő eljárását, mellyel az egész dolgot előkészítette.

A központi választmány az indítványt magáévá tette, Juricskay Barnának elismerését fejezte ki s előterjesztést tesz a választmány a város törvényhatóságához, hogy Juricskayt nagyobb jutalomban részesítse. Köszönetet szavaztak továbbá az összeírásnál közreműködött városi tisztviselőknél.

Javasolják továbbá, hogy írjon fel a város a belügyminiszterhez s kérje, hogy az összeírásnál a hivatalos időn kívül teljesített munkák díjazása tejében honoráriumot utaljon ki.

Eucharisztikus kongresszus Lourdesban.

Az eucharisztikus kongresszus ülése e hó 22-én kezdődött Lourdesban s e hó 26-án tartja záró ülést.

A római katolikus egyház évenként egy hatalmas gyűlés keretében mutatja be hódolatát a legméltóságosabb Oltáriszentség előtt s egy óriási diadalmenetben hordozza meg a testté vált Igét, amely diadalmenetre oda-sereglenek az egész világ katolikusi.

Az egész föld összes népeinek hódoló tüntetése ez a kongresszus a rejtve közöttünk lakó Istenember előtt. Mily kedves gondolat volt azon a helyen mutatni be az

egész egyház hódolatát a Fiu előtt, amely helyet a Szűzanya megjelenése s csodái szentelt meg. Ezen helyen, melyet a csodák folytonos sora dicsőített meg.

A kongresszus elnöke ms. gr. Heylen, aki a megnyitó ünnepélyen pápai brevét olvasott fel, melyben a Szentatya kijelenti, hogy az eddigi kongresszusok közül egynek a helye sem volt olyan jól megválasztva, mint Lourdes, melyet a Szentszűz kimeríthetetlen jó-sága székhelyévé emelt. A breve végén a pápa azt óhajtja, hogy a kongresszus bőséges gyümölcsöt hozzon főképen Franciaország üdvére.

A pápát a kongresszuson Granito Pignatelli di Belmonte herceg, pápai legátus képviseli.

Ma a kongresszus utolsó napja van. Lélekben vegyünk részt azon mindannyian s magasztaljuk az Urat az ő véghetetlen nagyságáért. A pápa bucsut enged azoknak is, akik e napon bármely templomban, vagy kápolnában buzgó ájtatosságot végeznek a legfőbb Oltáriszentség előtt.

Az eddigi kongresszusok sorozata a következő:

1. Lille-ben (1881). Elnöke volt: Mgr. Monnier, Lydda püspöke.
2. Avignon-ban (1882). Elnöke volt: Mgr. Hasley érsek.
3. Liege-ben (1883). Elnöke volt: Mgr. Duquesnay, Cambrai érseke.
4. Fribourg-ban (1885). Elnöke volt: Mgr. Mermillod, Genf püspöke.
5. Toulouse-ban (1886). Elnöke volt: S. Em. Desprez bíbornok-érsek.
6. Páris-ban (1888). Elnöke volt: S. Em. Richard érsek.
7. Anvers-ben (1890). Elnöke volt: S. Em. Goosens, Malines érseke.
8. Jeruzsálem-ben (1893). Elnöke volt: S. Em. Langénieux, Reims érseke.
9. Reims-ban (1894). Elnöke volt: S. Em. Langénieux, Reims érseke.
10. Paray-le-Monial-ban (1897). Elnöke volt: S. Em. Perraud, Autun püspöke.

erdő öreg madara — nagy apó is belerijja rá a maga dalát:

Cserebogár . . sárga cserebogár.

A Kaszást meg elhozta az öreg Tél. De nem az öreg gazdát, nagyapót vitte el.

De a tisztos . . nagyasszonyt . .

Az öreg gazdát ott hagyta még — az életnek. Kedve tellett benne, hogy a vén ember gyászos özvegyiségbe legyen.

Meg is ütődött a vén ember. Elvágódott a szava. Mint párját vesztett öreg gerle . . magánba rejtőzött. Ott takargatta sebéit. És nem vidult fel . . csak akkor, ha kis unokái jöttek el.

Félénken . . nesztelen jöttek. Aztán mindjárt kérdezték:

— Ugy-e, nagyapa, nem haragszol reánk? A nagyapó sose haragudott.

Ilyen szóra megrezsent az öreg. És kitérve csontos, nagy karjait. Átölelte ezeket az angyalokat és mintha vén szemében reszkető könnyei azt mondták volna:

— En sem bántalak titeket. Csak csevegjétek. Kedvesek.

És ők bizony csevegtek.

— Mikor nagyapó még sütötte a turós lepényt.

— Mikor a vásárról mézes bábót, kardot, katonát, szivet, perccet hozott.

Az öreg hallgatta. És felvidult. Játszani kezdett a gyermekekkel . .

— A gyermekekkel ő is — gyermekké lett.

A hembárok csak nem akarnak kiürülni. Sőt mindenkenyérsítés után megtelnek. Akár a szegény asszony korsója. Pedig az idő is haladt. A föld ébredezett. Engedni kezdett. Márciusi szél fujdogált. Visszatért már a gölya madár. A határ, mint a zöld tenger.

— Fiam — szólott egy szép napon az öreg atyus. Fogd be a Rigót meg a Derest.

A fiu meghökölt.

— Mit akar, édes apám?

— Majd meglátod.

A szekér meg már ott áll az udvaron.

A Rigó, a Deres szinte visszatartatlan. Mintha éreznék, hogy az öreg gazdát fogják vinni.

És az öreg jött is. Szinte megijultan. Azt sem akarta, hogy segítsenek neki a felszállásban.

— Hajts! — szólott. Még egyszer látni akarom a mezőt.

Mihály kazalrakó hajtott. A fiu az öreg mellett ült.

A fiu aztán körülhordozta az atyust — a zöldülő határon.

Mikor hazaértek, mély sóhajtásban szabadult fel az öreg keble:

— Hála Istennek! Most már az én lelkem jól érzi, hogy indulnia kell a jobb házába. Most már . . mehetek.

A fiu várt. Lágyabb szive volt, mint apjának. Az anyja szive dobogott mellében.

Már sárgulnak a kalászkok. Mint ringó, lágyan hullámzó tenger mozognak — nagy messzeségeken.

Közeledett az aratás.

. . Az öreg gazda ott fekszik, mint a földre dőlt érett kalász. Az élet jól megértelte. Utban, már a küszöbön a Kaszás. A szálak szakadoznak. A mi a lelket e földhöz köti: Az egyház szolgálja is megérkezik. A szentségek kegyelme gyöngéden segítik, hogy a szálak elszakadjanak.

Fia, menyé, unokái körülveszik. Csendes, nesztelen. És az öreg nagyot, mélyet sóhajva — elalszik.

Hát ilyen . . az utolsó aratás.

HOLLANDY, PAPP ÉS VELITS

Telefon 956. sz.

műbutor-, portál- és épület-asztalosok
lakberendezési vállalata
Fűzesfa-telep 7. sz. Új vashídő mellett.

Gépek villanyerőre felszerelve. — Készítünk teljes lakberendezéseket, kávéház, vendéglő és egyéb üzletek teljes felszerelését, ugyancsak kapuzatok és épületmunkákat.

Teljes konyha- és előszoba-berendezéseket raktáron tartunk.

Tervekkel és rajzokkal
kivánatra díjtalanul szolgáink.

11. Bruxelles-ban (1898). Elnöke volt: S. Em. Goossens, Malines érseke.
12. Lourdes-ban (1899). Elnöke volt: S. Em. Langénieux, Reims érseke.
13. Angers-ben (1900). Elnöke volt: Mgr Rumeau, Angers püspöke.
14. Namur-ban (1902). Elnöke volt: S. Em. Goossens bibornok, Malines érseke.
15. Angoulême-ben (1904). Elnöke volt: S. Em. Lecot bibornok, Bordeaux érseke.
16. Rómában (1905). Elnöke volt: S. Em. Respighi bibornok.
17. Tournai-ban (1906). Elnöke volt: S. Em. Vanutelli bibornok, Rómából.
18. Metz-ben (1907). Elnöke volt: S. Em. Vanutelli bibornok, Rómából.
19. London-ban (1908). Elnöke volt: S. Em. Vanutelli bibornok, Rómából.
20. Köln-ben (1909). Elnöke volt: S. Em. Vanutelli bibornok, Rómából.
21. Montreal-ban (1910). Elnöke volt: S. Em. Vanutelli bibornok, Rómából.
22. Madrid-ban (1911). Elnöke volt: S. Em. Aguirre, Toledo érseke.
23. Bécsben (1912). Elnöke volt: S. Em. Van Rossum bibornok, Rómából.
24. Maltában (1913). Elnöke volt: S. Em. Ferrata bibornok, Rómából.
25. Lourdes-ben (1914).

Nincs többé vasuti összeütközés.

Bírósági végrehajtó találmánya.

Az élesdi járás tiszteltnék örvendő bírósági végrehajtója *Dubb Adolf* egy érdekes minden ízében meglepő felfedezéssel gazdagította a technika csudáit. *Dubb Adolf* ugyanis egy vasuti összeütközést megakadályozó készüléket akar szabadalmaztatni, amelyről bécsi vasuti mérnökök elragadtatással beszélnek.

A vasuti összeütközés megakadályozására szolgáló készüléket azóta tervezte, mióta *Hollód* és *Szombatságrogos* között 1904–1905. években vasuti összeütközés történt.

Mindenesetre figyelemre méltó, hogy *Dubb* ipari pályán soha sem volt, 18 éves korában az iskolából kilépett, azóta ügyvédi irodákban dolgozott, s 1903-ban bírósági végrehajtó lett. Mint bírósági végrehajtó nappal hivatalos kiküldetésben járt el és csak éjjel volt alkalmja találmányával foglalkozni.

A találmány abban az esetben, ha beválik, az állam és a polgárság vagyonára és az életbiztonságra nézve korszakos jelentőségű lesz.

NESTLÉ FELE

régbevált GYERMEKLISZT

Próbadozokat, valamint orvosi röpíratot a gyermeknevelésről díjtalanul küld a **HENRI NESTLÉ** cég, WIEN, I., Biberstrasse 129 P.

Háboru Magyarország, Ausztria és Szerbia közt

A szerb hadsereget mozgósították. A belgrádi kormány elmenekült. — Tüntetés a háboru mellett Budapesten.

Délután hat óra óta megszakadt a normális viszonyunk Szerbiával s minden pillanatban lehet várni, hogy a hadi állapot következik be Magyarország-Ausztria és Szerbia közt.

Tegnap délután vagy két óra hosszat az a hír tartotta magát, hogy Szerbia meghajlott a magyar osztrák jogos követelések előtt. Kiderült, hogy ez csak közönséges bözemanőver volt. Hat óra után mihamar megjött a hír, hogy Szerbia elégette maga mögött a békés kiegyenlítés lehetőségének hidját s minden áron háborút akar. Hogy ezzel esetleg vesztébe rohan: azzal a pillanat hevében nem törődnek. Biznak az orosz támogatásban.

A tegnapi nap eseményeiről a következőkben számolunk be:

Permanens-szolgálat a belügyminiszteriumban.

A miniszteriumokban tegnap óta fokozottabb permanens szolgálat van. Az összes tisztviselők visszamennek délután a hivatalukba és a szolgálat este nyolcig tart. Az összes szabadságolásokat beszüntették.

Oroszország halasztást kért.

Tegnap este tudvalevőleg a berlini lapok azt a jelentést kapták a Reuter-ügynökségtől, hogy Oroszország olyan értelemben interveniált, vajjon nem lehetne-e a határidőt meghosszabbítani. Erre vonatkozólag illetékes forrásból a következőket jelentik:

— Mikor gróf Szapáry pétervári nagykövetünk a külügyminiszteriumban átadta a jegyzéket, Sassanow külügyminiszter azt a kérdést intézte hozzá, hogy vajjon szigoruan ragaszkodik-e a határidőhöz az osztrák-magyar monarchia, neki ugyanis a negyvennyolc óras határidő rövidnek látszik és ha az osztrák-magyar monarchia hajlandó volna a határidőt meghosszabbítani, Oroszország a békés kiegyenlítés érdekében szívesen interveniálna Belgrádban.

Gróf Szapáry nagykövet ad referendum vette Sassanow kérdését és továbbította Bécsbe. Itt azonban illetékes helyen azon az állásponton vannak, hogy Szerbiának ma délután hat óráig nyilatkoznia kell: teljesíti-e fentartás nélkül a jegyzékben foglalt feltételeket vagy sem?

Olaszország a monarchia mellett.

Róma, július 25.

A Popolo Romano újra kijelenti, hogy Olaszországban és Ausztria-Magyarország és Szerbia között fenforgó kérdés dolgában a nézetek ugyanazok, mint Németországban. Legutóbbi számában a Popolo Romano kiemeli annak a berlini hírnek a fontosságát, hogy a német közvélemény egyhangulag he-

lyesli, hogy Németország abban az esetben, ha osztrák-magyar-szerb viszályban valamely hatalom interveniálni akarna, habozás nélkül támogatni fogja szövetségését. A lap ezzel kapcsolatosan megállapítja, hogy az olasz vezetőkörökben és az olasz közvéleményben hasonló magatartást tanúsítanak erre a kérdésre vonatkozóan.

Viszik a Narodna Banka pénzét.

Tegnap reggel négy órakor a belgrádi Mihály fejedelem-utcában a Narodna Banka, a nemzeti bank épülete előtt egy század szerb gyalogos katona állott fel. A kapunál társzekerek sorakoztak és szuronyos katonák kíséretében százzámra hozták le a kocsikra egyforma lepecsételt ládákat.

Százzámra hozták a ládákat, amelyekben a szerb nemzet vagyona, a szerb bank ércalapja, az ezüst és aranykészlet van felhalmozva. Éjjel óta folyton fuvarozzák a pénzt a pályaudvarra, ahol szigorú őrizet alatt vasuti kocsikba rakják és azonnal szállítják tovább Nisbe, az ország szívébe.

Giessl családja elutazott.

Szabadkáról jelentik telefonon: Pénteken éjjel háromnegyed 12 órakor a zimonyi személyvonathoz két Pullmann-kocsi volt kapcsolva, ami olyan szokatlan dolog, hogy föltűnést keltett a vasuti állomáson. Csakhamar kiderült, hogy az egyik Pullmann-kocsin belgrádi követségünk személyzetének szolgaserege ült, a másik kocsit pedig a követség tagjainak családjai töltötték meg, köztük Giessl báró követ felesége és gyermeke is.

A vonat egy óra hosszat időzött az állomáson és Budapesten keresztül Bécsbe viszi a Pullmann-kocsik utasait.

A monarchia serege megszállta a zimonyi hidat.

Zimony, július 25.

Este 7 óra 10 perckor a Zimonyban állomásozó ezredek elindultak a városból és megszállták az összekötő hidat. Ez a hid a harcászati szempontból egyike a legfontosabb pontoknak. Ezzel szemben el van zárva a Magyarországra vezető út a szerb hadsereg elől.

Szerbiában elrendelték az általános mozgósítást.

Belgrád, jul. 25.

(Saját tud.) A királyi ukáz délután 3 órakor elrendelte az **összes hadtestek mozgósítását. A kormány, az udvar és a katonaság elhagyta Belgrádot.** A székhelyet áttették Kragujevácbá, a hol a főhadiszállás is lesz.

ZAUDERER

posztódivatáruházában

Nagyvárad Zöldfa-utca 1. (Moskovits palota.)

A szezon előrehaladottsága miatt az összes raktáron lévő

férfi divat gyapjuszövetek mélyen leszállított árban kerülnek eladásra

Tanuló fizetéssel felvétetik.

Oroszország interveniál.

Belgrád, jul. 25.

Pasics ma délelőtt siflirozott táviratot kapott Pétervárról. A távirat szövege később kiszivárgott a nép közé és óriási lelkesedést idézett elő. A táviratban állítólag arról értesítették Pasicsot, hogy Oroszország és Franciaország interveniálni fog Szerbia érdekében. A hír leirhatatlan lelkesedést keltett Belgrádban.

Pasics átadja Szerbia válaszát

Belgrád, július 25.

A pétervári távirat után dől el tulajdonképpen a válasz sorsa. Pasics a távirat vétele után hívta tanácskozára a szerb kormány tagjait s ezután kereste a monarchia követét. Pasicsot a belgrádi nép óriási lelkesedéssel fogadta s nagy tüntetést rendezett mellette. Pasics mindössze 17 percig időzött a nagykövethél. Ez alatt átadta Szerbia válaszát. A nagykövettől való távozás alkalmával Pasicsot valósággal megrohanták a magyar újságírók, akiknek csak a következőket mondta:

— Kérdezzék meg az önök követétől.

Az újságírók ezután a nagykövetségre mentek, ahol már teljesen utrakészen találták Giessl nagykövetet. A palotában minden

össze volt csomagolva. Az újságírók valósággal megrohanták a nagykövetet.

— Mi a szerb kormány válasza?

— Elutazom.

Követünk Zimonyban.

Zimony, július 25. Belgrádban már a pályaudvaron voltak a diplomaták, mikor Giessl követ megérkezett. A diplomaták kedélyesen búcsúztak tőle.

— A mielőbbi viszontlátásra!

— Köszönöm! Felelte Giessl, s ezzel felszállott a vonatra, mely 10 perc múlva már Zimonyba érkezett a monarchia követével. Zimonyban Giessl fogadta az újságírót, akiknek a következő kijelentést tette: — Szerbia válasza terjedelmes, de nem kielégítő.

A lelkesedő Budapest.

A fővárosban óriási lelkesedés tört ki a háboru hírére. Az utcákat katonazenekarok járják be a Rákóczi indulóval s a zenekarok után ezreke menő tömeg lépdel. Kipirult arccal éneklék a hazafias dalokat és harsogó éljenzéssel éltetik a háborut.

Esti 9 órától kezdve a főváros főbb utjain a forgalom megszűnt. Mindenütt lámpionos tömegek hömpölyögnek. A lelkesedés leirhatatlan.

IZZÓ FORRONGÁS NAGYVÁRAD UTCÁIN.

A tömeg élteti a háborut. — Röpködő hírek. — Hihetetlen lelkesedés. — Éjjeli tüntetések.

Az utcákon az izgalom esti 6 órakor tetőpoutra hágott. Egyszerűen lehetetlen volt a Rákóczi-utról a Bémer-térre jutni. A tömeg izgatottan leste a különböző híreket, amelyeket hol a kávéházakból röpített ki egy börziánér, hol a lapok különkiadása dobott az utcára, hol pedig a bankok jelentettek.

A villamos közlekedés megállt már fél hatkor. Ekkor már egész biztos volt, hogy Szerbia elfogadta az összes pontokat. A Rákóczi-uton kezdett nőni a tömeg.

Mikor megjelentek a lapok különkiadásai is, köztük a *Tiszántulé* is, érezhető lehangoltság vett erőt az embereken.

— Nem lesz háboru! Szerbia elfogadott minden feltételt! . . .

Az izgalom azonban egyszerre újra a legmagasabb fokra hágott, mikor a Magyar Általános Hitelbank hatalmas üvegtábláján megjelent az *első rémhír*:

Giessl báró 6 óra 5 perckor elhagyta Belgrádot, mert a szerb kormány jegyzékét nem találta kielégítőnek.

Az emberek nem hittek a szemüknek. — Lehetetlen! Hihetetlen! . . .

Az előbbi békés értesítések egyszerre hitelüket veszítették, mert a lapok plakátok útján jelentették, hogy Belgrád elhagyása tény.

A *Tiszántul* szerkesztősége azonnal föl-

hívta Budapestet, Fővárosi munkatársunk esti 7 óra 30 perckor a következő hivatalos értesítést adta:

— Pasics 6 óra előtt 10 perccel adta át Giesslnek a választ. Giessl kijelentette, hogy a szerb királyi kormány válasza nem kielégítő, ennél fogva nem veheti tudomásul.

— Nagyon sajnálom, mondta Pasics.

Erre Giesl néma üdvözlés után elhagyta a követség épületét. Hat óra után öt perccel pedig az egész követségi személyzettel elhagyta Belgrádot. Ez a háborut jelenti.

Ezt a jelentést a miniszterelnökség hivatalosan is megerősítette.

Az egész várost mintha villanyütés érte volna. Óriási tömeg hullámozott a Bémer-téren. Hangosan éltették a háborut s a kitörő lelkesedés nem ismert határt.

Uri asszonyok kipirult arccal újságoltak a meglepő hírt a lázas izgatottsággal siető katonatiszteknek. A tiszték nagy csoportokba verődre tárgyalták a váratlan fordulatot.

— Én nem hiszek benne, mondta egy őrnagy.

Néhány perc múlva már ezrével röpködtek a különkiadások. Bent a *Tiszántul* szerkesztőségében a leglázásabb munka folyt. Az egész vármegye területéről állandóan ke-restek bennünket telefonon s kiadóhivatalunk segédkezett a válaszok megadásában.

Háborus tüntetések Nagyvárad utcáin.

Tegnap délután 5 óráig mindenki lélegzetét visszafojtva, leste a lapok különkiadásait. A kávéházak, tőzsdék és hírlapi irodák ablakaiban meg is jelentek az írott tudósítások, de egyik megcáfolta a másikat. Ezen nem is lehet megütközni, mert hiszen még 6 óra után sem érkezett Budapestről pozitív adat.

Későbbben, félhét felé már nagy csoportokba verődve tárgyaltak az utcákon. Egész ismeretlen emberek állottak össze, vitatkoztak és beszéltek a háboru eshetőségeiről.

A csoportokban egyre hangosabb lett a beszélgetés és egyszerre elkiáltotta valaki:

— *Vesszen Szerbia!*

Pillanat alatt megtizsereződött a tömeg és egyre sűrűbben és hangosabban kiabálták:

— *Vonuljunk be Belgrádba!*— *Éljen a király!*

A járókelők közül is sokan oda siettek, elvegyültek a tömegben és éltették a háborut.

A tüntetés egyre hangosabb lett míg a rendőrszem tapintatosan szét nem osztatta őket.

Egyébként az összes szabadságon levő városi és megyei tisztviselők tegnap hazakerestek. Rimler Károly polgármester délután már el is foglalta hivatalát. A rendőrség egész délután is teljesít szolgálatot, halott nyári időben a hivatalos óra idő csak délelőttre terjed ki.

Éjjeli tüntetések.

A város késő éjjeli órákig ébren volt. Esti 9 órakor az összes zenekarok magyar hazafias dalokat játszottak. A tömeg lelkesedését ez határtalanul fokozta.

A Royal körül a nép énekelte a zenekarral együtt, hogy megy a gőzös, megy a gőzös Szerbiába . . . A Pannoniában épp a honvédszenekar hangversenyezett. Programon kívül felharsant a Rákóczi-induló.

— *Éljen a katonaság!*— *Éljen a háboru!* — zugott a nép.

Az Emke terrasán Bura Károly bandája elkezdte játszani a Himnuszt. Egyszerre néma csend lett, a kávéház publikuma szó nélkül felállott és levett kalappal énekeltek a néppel együtt a Himnuszt.

Azután a Royal előtt követelték a Himnuszt. Itt is nagyszerű lelkesedéssel énekeltek végig.

A háborus híreket az újságírók hordják ki az utcákra. Egy-egy hávéházi márványasztalról olvasták fel az izgalmas motívumokat.

— Tisza István Ischlbe utazott, hová később Kroatia is megérkezett. A többi miniszter már oda utazott. Éjjeli 10 órakor még tart a minisztertanács.

Két perc múlva az ezreke menő tömeg,

Nagyvárad Vasöntőde és Gépgyár Részvénytársaság
Nagyvárad, Össi-tér. Gazdasági gép-, eke- és keskenyvágányu vasutak gyára; vasszerkezetek, közlő-művek, gépjavitó-műhely, műszaki-iroda. **Telefon 340. sz.**

mint egy óriási énekhar el kezdte énekelni a szózatot.

Az összes középületek elé rendkívüli rendőrsztrókat rendeltek.

Éjjel 11 órakor ismét különkiadások jelentek meg. A fegyveres beavatkozást minden ember izgatottan várja.

Természetesen a háborus hírek humora sem maradhatott el. Ezek közül való az a vakmerő vice, mit a Royal terrasznán kísérelt meg egy fiatalember a Berohant és természetesen elkiáltotta magát:

— Ötezer halott van Belgrádban.
Az emberekben elhült a vér s mikor siri csend lett, halkán hozzátette: — temetőben.

Majdnem meglincseltek,

Az altábornagy lakása előtt.

A tüntető tömeg a Bémer-térről hangos énekszóval vonult át a Szent László-térre. A Fekete Sas kávéház előtt követelték a zenekartól a Himnuszt. Ezután a Himnusz hangjai mellett levonultak a Pável-utcaán *Hehriquez* altábornagy lakása elé.

Az altábornagy mikor hallotta, hogy a

tömeg közeledik, meggyújtatta palotája minden villany lámpáját. Kijött az erkélyre, s integetve üdvözölte a tömeget. Mi alatt a tömeg a Himnuszt levett kalappal énekelte, az őrség tisztelgett. Az altábornagy felesége is megjelent az erkélyen és kendővel intett a tömeg felé. A nép lelkesen éltette a generálist a Kossuth nótá éneklésével vonultak el.

Ezután *Barbini* tábornok lakása előtt énekeltek el a Himnuszt. Majd a több mint ötezer főnyi tömeg dr *Miskolczy* Ferenc főispán ablakai alá vonultak. Innen dr *Adorján* Emil lakásához, majd sorra vették újra a kávéházakat.

A Pannoniában honvédszenekar nép kívánságára eljátszotta a Himnuszt. Az összes katonatisztek állva és fedetlen fővel hallgatták végig.

Hajnali 1 órakor még éneklő tömegek járnak a városban. Lelkesen éltetik a királyt, a háborut és a hadsereget.

A szerb tábornokot ez valósággal megrendítette, de egy pillamat mulva revolvért rántott elő s láthatólag főbe akarta magát löni, de a revolvért kiesavarták a kezéből. Őrizet alá vették a tábornokot.

Putnik tábornok elfogatásáról még a következő részleteket telefonálják:

A szerb tábornok érkezéséről már bővebb jelentést kapott a fővárosi rendőrség.

Putnik családjával 10 órakor érkezett Budapestre. Az állomást a rendőrök, detektívek megszállották.

Mikor a vonat megállott, az utolsó kosiba belépett egy rendőrfelügyelő. Tisztelgett a tábornok előtt s megszólította:

— Ön *Putnik* tábornok?

A tábornok felugrott helyéről s mellbőlkölte a rendőrtisztet. Ezután kirántotta revolverét, de nem használhatta, mert lefogták. Dulakadás támadt.

Pár pillanat alatt leszállították a vonatról s a jelenlevő térparancsnok elé vitték, aki szintén szalutált s a következőleg szólott:

— Boesánat Exellenciás uram, mint hadifoglyot letartóztatom.

Csak erővel tudták betuszkolni egy készen álló autóba s beszállították a térparancsnoksághoz, ahol hadi fogságba helyezték.

Az orosz mozgósítás.

Belgrádi tudósítás szerint a szerb fővárosban tegnap, szombaton délután békés volt a hangulat, mert a szerb körök és a sajtó úgy hangolták a közönséget, hogy béke lesz.

Délután azonban megérkezett az orosz külügyminiszterium kétezer szavas távirata, amely teljesen megváltoztatta a helyzetet. *Sándor* trónörökös azonnal *Pasicshoz* sietett s hosszabb ideig tanácskoztak. A tanácskozásba bevonták a többi minisztereket és a vezérkar főnökét.

A tanácskozás után az állampénztárt és a többi állam hivatalokat esomagolták és utnak indították az ország belsejébe. Az idegen alattvalókat felszóllították, hogy azonnal hagyják el Szerbia területét.

Az első lövések.

Éjféltől jelentik *Zimonyból*, hogy a Duna-hid felől lövéseket hallottak. A lövöldözés azonban csakhamar megszűnt.

Belgárdot megszállották.

Komoly feltevés volt, hogy a szerbek felrobbantják a *Zimony* és *Belgrád* között levő Dunahid *Belgrád* felől levő hidfőjét.

Ettől azonban a szerbek elállották s az a pár puskalövés, amelyet *Zimonyban* hallottak, csak fedezni akarta *Belgrád* teljes kiürítését.

Az osztrák-magyar katonák leléptek a hidról szerb területre s behatoltak *Belgrádba*. Ellenállásra sehol nem találtak. Elfoglalták a középületeket, a postát, a kir. palotát s őrizet alá vették. A város teljesen kihalt.

A első ágyulövés.

Belgrád, július 25.

A monitorok megkezdték a város ágyuzását. Néhány ágyulövés után a szerb helyőrség felszedte felszerelését és a leggyorsabb tempóban vonult vissza *Kragujevac* felé. A bombázás *Belgrádban* nem tett kárt. A szerb főváros minden vér nélkül jutott az osztrák magyar hadsereg birtokába.

Az éjjelután érkezett híreket távirati rovatumkban közöljük.

A fegyveres beavatkozás felé.

— Éjjel után érkezett jelentések. —

(*Budapestről jelentik.*) A munkapárti helyiségben izgatottan tárgyalták az eseményeket, amikor megérkezett *Tisza István*, akit óriási lelkesedéssel fogadtak. A hozzáintézett kérdésekre a következőket mondta a képviselőknek:

— Még nem állítottuk élére a háboru kérdését. A monarchia komolyan tette meg az első lépéseket és ép oly határozottsággal fogja megtenni a többit is. A monarchia minden eshetőségre el van készülve, úgy, hogy semmiféle fordulat nem lepheti meg. Minden jövőbeni fejlődéssel szemben készen állunk. Legkésőbb meg fog jelenni a királyi manifesztum, amit a lelkesedéssel kell hogy fogadjon az ország. Ami az oroszországi beavatkozást illető erre is el van készülve a monarchia. Pénz tekintetében is bőségesen el van látva Ausztria-Magyarország.

A függetlenségi párt hangulata.

A függetlenségi párt helyiségében szintén sokan gyűltek össze s várták a szerb választ, majd mikor megtudták, úgy nyilatkoztak, hogy a háboru elkerülhetetlen. *Károlyi Mihályt* táviratilag értesítették a történekről. *Andrássy Gyula* a hir vétele után *Budapestre* utazott.

A katonaság és a tüntetés.

A fővárosban parancsot kaptak az összes ezredek zenekarai, hogy este fél 6 órakor vonuljanak ki és a *Rákóczi* indulót játsszák. A katonaság az utcára vonult s később rengeteg ember tömeg kíséretében utcáról-utcákra járt. A főváros utcáin lélekemelő jelenetek játszódtak le. A zuhogó eső dacára a tömegek együtt maradtak.

A Nemzeti Kaszinó előtt megállapodott az emberfolyam s itt a zenekar a *Rákóczi* indulót játszotta. A zenekar elhallgatása után a tömeg éltette a hadsereget és abeugolta Szerbiát. Ekkor hirtelen egy idegen ur törtetett elő a tömegeből s németül intézett beszédet a tömeghez. Beszédében bemutatkozott s egy előkelő brémai gyárosnak mondta

magát, majd az egész német birodalom üdvözlését fejezte ki.

A német gyáros beszéde után *Zichy Aladár* tartott beszédet. Elsősorban megköszönte a gyáros nyilatkozatát, majd a tömeghez fordulva indítványozta, hogy éltesék a német császárt. Leirhatatlan lelkesedéssel éltette a tömeg a németek császársját. *Zichy* ezután magyar beszédet tartott és éltette a magyar-osztrák hadsereget.

Az Erzsébet-köruton folytatódott a tüntetés.

— Abeug Szerbia! Le Szerbiával.

A tüntető tömegeből ekkor valaki elkiáltotta magát.

— Éljen Péter király!

Alig mondta ki a szerencsétlen ember, már 8—10 ember ragadta meg, addig verték míg csak eszméleténél volt. A *Podmaniczky-utca* sarkán a szerb követség házáat állandóan erős rendőri kirendeltség őrzi.

Este 300 ember a követség elé vonult és tüntetett Szerbia ellen. A rendőrség a tüntetőket visszazsoritotta.

Az ország minden részében voltak tüntetések.

Még nem hadi állapot.

Bécsből jelentik, hogy ott ma nyilatkozat történt, amelyben hangsúlyozták, hogy még a mostani helyzet nem hadi állapot és ha Szerbia teljesíti Magyarország és Ausztria kívánságait az esetben nem lesz a háboruból semmi. A monarchia követelésének teljesítése esetén Szerbia viselné az összes felmerült katonai kiadásunkat.

Egy szerb tábornok hadi fogságban.

Putnik vajda, szerb tábornok, aki a legutóbbi szerb háboruban az egyik hadosztályt vezette s tevékeny részt vett a harcban, családjával külföldről távirati hívásra igyekezett haza *Budapest*en át. A keletföldi állomáson felismerték s tudomására hozták, hogy letartóztatják, mint hadifoglyot, mert hadiállapot van Szerbia és a monarchia között.

Az Eszperanto nemzetközi segédnyelv.

A nemzetközi érintkezésben szükség van oly közös nyelvre, mely egyrészt egyik nemzet, vagy nemzetiség önértékét és érzékenységét sem sérti, másrészt bárki által könnyen elsajátítható. A mellett jóhangzásu és kiejtése egy nemzetbelinek sem okoz nehézséget. Mind ezen feltételeket egyesíti magában az Eszperanto. — Magyarok részére különösen könnyű az Eszperanto kiejtése, mert minden betű úgy olvasandó, mint a magyarban. Ugyanis a *c* betű, mint a magyarban, vagyis soha sem *k*, mert a *k* betű ilyenek is iratik. Az *s* betű úgy olvasandó mindig, mint a magyar *sz*. A magyar *cs*, *dzs*, *zs* és *s* betűk az eszperantóban, *c*, *g*, *j* és *s* betűvel iratnak, azonban fölöttük oly jellel, mint a franciában pld. *â*. Ha ugyan ez a jel a *h* betű fölött áll, akkor úgy ejtetik ki, mint a német *ch*. Az *u* betű úgy ejtetik ki, mint a magyar *u*, de ha fölötté jel van: *û*, ez azt jelenti, hogy ez az *û* nem képez külön szótagot, hanem az előtte álló hangzóval közös szótagot, de azért tisztán és világosan két hangzónak ejtendő ki pld. *aû*, *eû*, nem pedig *áj*, vagy *ej*, vagy *oj*, mint talán a németben.

Ha a nyomda nem rendelkezik az említett felső jellel ellátott *c*, *g*, *j*, *s* és *h* betűkkel, abban az esetben általánosan elfogadott szokás szerint *ch*, *gh*, *jh*, *sh* és *kh* iratik.

A szavak hangsulya kivétel nélkül a második utolsó szótagra esik, még akkor is, mikor a két utolsó szótag csupán egy-egy hangzóból áll pld.: *alia*, *abio*, *folio*. Ellenben pld. ebben a szóban *kvazau*, *au* egy szótag levén, a hangsúly az első *a* betűre esik.

A helyes hangsulyozás igen fontos a jó kiejtéshez, de ehhez éppen nem tartozik a hangsúlyozott szótag nyújtása vagy a hangzó emelése.

Az *a* és *e* betűk mindig röviden, de a magyarosnál kissé nyiltabban ejtendők ki, ép úgy mint általában a legtöbb nyelvben. — Nyújtott hangzó az Eszperantóban nincs.

Az *aj*, *oj* többes számbeli végződéseknél a *j* betű enyhén, mintegy rövid *i* ejtendő ki.

Az Eszperantóban minden szóról azonnal felismerhető, vajon az főnév, melléknév, ige, vagy határozó. Ugyanis a főnév végző betűje *o*, a melléknév *a*, az igehatározó *e*.

Határozatlan névelő az Eszperantóban nincs — és határozott csak egy van bármely nemű szó előtt, egyes vagy többes számban mindig csak: *la*. *La lando* = az ország, *la virino* = az asszony, *la landoj* = az országok, *la virinoj* = az asszonyok.

Főnév melléknévvel kapcsolatosan: *la grando pano* = a nagy kenyér, *la grandaj panoj* = a nagy kenyerek. Tehát úgy, mint a legtöbb más nyelvben a melléknév is többes szám képzőt kap, de megtartja a melléknév-jellemző a betűt is.

Az igehatározót jelző *e* hangzó alkalmazása esetén a melléknévi a hangzó elhagyandó. Pld.: *bela* = szép, *bele* = szépen, *bona* = jó, *bone* = jól.

Az *n* végzőbetű a tárgyesetet jelzi, mely úgy a főnév, mint a melléknévhez csatolandó. Pld.: *verdán stelon* = zöld csillagot, *grandan urson* = nagy medvét.

Többes számban úgy a tárgyesetet jelző, mint a többes számot jelző betűk alkalmazandók. Pld.: *la be lajn kaj grandajn domojn* = a szép és nagy házakat. *La purajn kaj komfortajn kortojn* = a tiszta és kényelmes udvarokat.

A következő alkalommal a lehetőleg rövid, de eléggé kimerítő, rendszeres nyelvtant fogom megkezdeni, a fentebbiek megtanulásának feltételezésével. R. B.

HUMOR.

A KONYHÁBAN.

— Hallja Zsuzsi, maga talán azt képzei, hogy maga a nagysága?

— Nem, nagysága, kezét csokolom.

— Hát akkor mit ordít úgy, mint egy megkergült sárkány?

MI TESZI AZ IGAZI KATONÁT?

A kaszárnyában előadást tartott a főhadnagy a bakáknak. Az előadás a katonai erényekről szólt, amelylyel minden jó katonának telve kell lenni.

— Igen — mondta tüzzel — mert a kék zubbony még nem teszi a katonát... Mi kell még hozzá — kérdezte — hogy igazi katona legyen?

— Egy kék nadrág — felelte büszkén egy baka az első padban.

A REMEKMŰ.

A feministák iskolájában a bibliát fejtegetik.

— Miért teremtette az Uristen előbb a férfit s aztán a nőt?

— Mert előbb egy vázlatot készített az igazi remekműhöz.

A JÓLTEVŐ.

— Láttad ezt a fiatal embert, aki itt elment mellettünk? Ez volt az, aki tavaly megmentett a csődtől

— Hogyan?

— Elvette azt a leányt, akinek én udvaroltam.

UTI FÖLSZERELÉS.

Most, amikor nyaral vagy legalább is nyaralni indul minden épkézláb ember, akinek csak ideje és pénze van, most a még be nem zárt, be nem naftalinozott lakásokban lázas munka folyik: bőröndöket, utikosarakat tömnek meg minden elképzelhetővel, ruhával, látszóval, cipővel, kalappal. Egy ilyen esomagolással feldult lakásban a férj riadtan nézi, hogy a nagy angol bőrönd fenekére a felesége egymásután helyezi be a könyvszekrényből a Révai nagy lexikon három vaskos kötetét.

— Mi az fiam, mit akarsz azokkal a könyvekkel?

— Kellenek — felelte kurtán az asszony.

— Kellenek? Minek kellenek nekünk Svájcban a lexikon kötetei.

— Jaj istenem de nehéz fejtő vagy! Épen azért kellenek a könyvek, mert Svájcba megyünk. Pompásan lehet bennük lepréselni a havasi gyopárt.

Veszély a hidak körül.

Ujra őrizni fogják a hidakat. — Szerb kémek bosnyák ruhákban.

Bizonyos félelemmel közeledtem a kettős vasuti hidhoz. Az a forró izgalom, amelyik most egy táborba hajt minden embert bent a városban, kint a hidaknál, a hideg víz fölött, egyszerre megszűnik. Az a szuronyos katona gyanus személyt sejt bennem, mikor lassan, kissé tétovázva közeledem a hid pilérei felé.

Most mindjárt „Halt”-ot kiált, a piros paraszt gyerek, lekapja válláról a fegyvert és mellemnek szegzi az éles szuronyt.

Mosolyogni próbálok a helyzetben, de a katonát nem tudom kiverni komoly álláspontjából. Rettentő parancsot kaphatott. Ha átereszt valakit a hidon, a halál fia. És nekem komédiázni való kedvem van, szeretnék kérdezni valamit a falujáról, a babájáról, vagy a mamájáról. De talán nincs is mamája ennek a kis legénynek? Olyan szigorú, annyira nem foglalkoztatja más, mint a halálos parancs, hogy önkéntelenül is tisztelni kezdem a rettentő komolyságát.

— Nézze barátom, nem vagyok sem kém, sem ellenség. Át akarok menni a Körös tulsó partjára. Fáj az agyán?

— Nem lehet. Nekem nem fáj, de nem lehet.

És még mindig érzem, hogy a szurony villanyos vége csiklandozza a mellemet. Pedig nincs is senki a hidon. Katona egyáltalán nincs. Az ember egyszerűen fél most a hidakra menni és rögtön arra gondol, hogy kémnek nézik, vagy szerbnek, akit az őr menten leszur vagy lelő.

Tényleg: ebben a pillanatban még nincs szuronyos őr egyik váradi hidon sem. De mi van ma? Szombaton délután 5 óra. Egy óra múlva eldől a demarche sorsa Belgrádban, egy másik óra múlva esetleg száz ágyu torka böm böli a szerb főváros fülébe a halálmarsot,

éjszakára százezer ember kél át az öreg Dunán s a roppant viz nagyokat fog loccsani az óriási teher alatt. Holnap véres országutak ömlenek szét a szerb hegyek között, titkos telegrammok bugásától reszketnek a táviróoszlopok, siri csend lesz az üres kaszárnyákban. Minden kérdés, minden probléma eltörpül, halálra sáppad most, az ember csodálkozik a lepedős *Le Matin* hasábjain, ahol félméteres képek mutogatják, hogyan ül a szép feketeszemű Caillauxné a szuronyos börtönőrök közt, Caillaux három órás védő beszédeit szóról-szóra közlik.

Hiszen nálunk most csak egy ijedelem van, egy probléma, egy halálosan izgató kérdés: — a háború!... De helyes: ha a *Le Matin* idegei párisi levegőt szívnak, akkor az ő nemtörődömsége egyszerű. De itt a hidon, a fontos stratégiai ponton is éppen olyan egyszerű az élet, éppen olyan nyugodt, mint egy héttel ezelőtt. A Nagyváradi—Predeál között futó sinek egyik legfontosabb hidja a kettős váradi hid. Erdély kulesa ez a hid, rajta keresztül egy nap alatt százhuszezer embert tudnak a déli határra szállítani. Ha felrobbantják: elfullad ez a hatalmas országut.

Fent a hidon ácsok dolgoznak. Talpfákat cserélgetnek. A munkavezető állva pipázik, hideg őszi idő van, a füst hamar beleolvad a kék levegőbe. Javitgatják a hidat alul, felül. Az egyik ács újságot hoz.

— Háboru lesz, emberek.

Fásultan beszélnek róla. Család, éhség, aratás, nyomoruság viszi a beszédet. Hát itt is érzik a napok rettentő súlyát, betűk itt is elszórták a nagy ijedelmet, a vörös rém szikráit... A munkások aggódnak a családjukért, mohón olvassák a rongyos kis lapot, véresre hevül minden szó benne és buz-

gón, gyorsan erősítik, pallérozzák az égnek szökő drága hid testét.

Lent nagy bozótban, kerek cementlapon esibészek kártyáznak. Holnap ezek sem fognak már itt ugrálni!

Messze az ősi hidnál meg éppen minden néma. Szeged felé prüszkölve poroszkálnak a vonatok, piros kendőket lobogtatnak a barna bolgár legények felé az ablakból a kis eselédleányok. Minden halk, szelid, csendesen folyik, nesztelenül halad, mint a nap a felhők közt s az embert fojtogatja az a gondolat, hogy talán már holnap minden lángolni fog, düh és énekszó harsog ki a rohanó kupék ablakaiból.

Már is gyanus alakok settenkednek a hidak körül. A szerb kémek elég ravaszak, de valaki leleplezte őket. Tavaly nagy port vert föl országszerte, amikor a Tiszántúl

megírta, hogy a kémek köszörüsökként járkálnak az országot. Ezelőtt pár nappal már tudta az ország minden katonai és rendőri hatósága, hogy a *bosnyákokra* kell vadászni. A jámbor, kék kaftános bosnyákok ruhájába bujtak a szerb kémek, hasukra eresztették a kis norinbergi ládát, gyémántos bieskát kínálgatnak, jó dohánnyal tisztelik meg a várak előtti posztokat és hidakról, kaszárnyákról rajzokat készítenek.

Az a hír, hogy ott lövik őket főbe, annál a stratégiai minél, amelyiket elakartak árulni. Vajjon ennél a hidnál nem fog-e szétfroccsani egy kék kaftános bosnyák vére? A hid hallgat, a sárga Körös sebesen beszélget, titokzatosan fut lefelé a nap. Ma egyik sem tud semmit, holnap már mindegyik véres lehet. (P. J.)

A polgári élet háboru esetén.

A kivételes helyzet.

Az 1912. évi háborus törvények szabályozzák a kivételes helyzetet, mely háboru esetén életbe léptethető. A fontosabb rendelkezések a következők:

Kezdődik a háborus világ azzal, hogy a kormány, valamennyi tagjának felelőssége mellett, kivételes hatalomhoz jut. A kivételes intézkedések jogkörét és területét a minisztérium határozza meg, ezt a hivatalos lapban teszi közzé és a községekben kihirdeteti.

A minisztérium felhatalmaztatik, hogy a hadi szükségletek fedezésére szükséges összegeket addig, amíg azok a törvényhozási útján meg nem állapíthatók, az elkerülhetetlen szükség mérvéig előlegezhesse és azok megszerzése iránt hitelművelet útján intézkedhessék.

A kormánybiztosok.

A közigazgatási feladatok végrehajtásának formája megváltozik, amennyiben itt a kiküldendő kormánybiztosok kezében összpontosul a hatalom. A kormánybiztos, aki csak magyar honos lehet és a miniszterelnöknek esküt tesz, gondoskodik a közrend és közbiztonság fentartásáról, a közigazgatási intézkedések végrehajtásáról, a hadviselés sikere érdekében és az illető katonai parancsnokok szándékaival összhangban. A kormánybiztos egy vagy több törvényhatóságra vagy a katonai parancsnok parancsnoklási területére kiterjedő kivételes hatalmánál fogva rendelkezik a megyei, városi és községi alkalmazottakkal, a csendőrségi, államrendőrségi, határrendőrségi, pénzügyőrségi, állami erdészet személyzetével.

Közbiztonság, élelmezés.

A minisztérium felhatalmazására a belügyminiszter a városok területére elrendelheti a csendőrség igénybevételét. A törvényhatóságok rendőri természetű önkormányzata helyébe a kormánybiztos intézkedése lép. Minden hatósági határozatot, amely a hadviselés érdekét sérti, a belügyminiszter megsemmíthet.

Az utlevél kiadásának joga szükség szerint a belügyminiszter, illetve a bán kezébe jut. Nemcsak a kivándorlás van megkötve, hanem egyes egyéneknek az a joga is, hogy illetősége helyét elhagyhassa. Viszont a lakosság olyan helyekről, ahol a hadviselés szempontjából jelenléte hátrányos, eltávolítható.

Ahol attól lehet tartani, hogy az élelmezés-szerzésora a fogyasztási cikkek árát indokolatlanul felemeli, az élelmezési cikkekért követhető legmagasabb árakat a közigazgatási hatóság alapítja meg.

Változást hoz a háborus idő a posta, távirat és távbeszélő forgalmában, amelyet a nemzetközi egyezmények korlátai között — ellenőrzés alá vesz a kormány. Az ellenőrzés során a posta-küldemények, táviratok, telefonbeszélgetések megtudott tartalma hivatalos titok.

A politikai jellegű gyűléseket a minisztérium betilthatja.

A sajtóra nézve is új intézkedések lépnek életbe. Ha a minisztérium elrendeli, minden sajtótermék kötelező példányát még a szétküldés előtt be kell mutatni az illetékes ügyészségnek, illetőleg rendőrhatalóságnak. A minisztérium azokat a lapokat, amelyek a hadviselés érdekeit veszélyeztetik, betilthatja. A külföldről bejövő sajtótermékeket ellenőrzik.

A törvénykezés.

Lényeges változáson megy keresztül, ha a minisztérium jónak látja, a törvényes hatáskörébe utalhatók a hadviselés érdekét érintő, különben esküdtbírókhoz tartozó büncselekmények. Olyan helyeken, ahol szükségesnek mutatkozik, az esküdtbírók működése teljesen fel is függeszthető. A had-

Óriási fegyvercsempészet Nagyváradon át.

Ezer darab Mannlicher egy butorszállító kocsiban. — Szerencsés véletlen fedezte föl.

A mai kuszált viszonyok között tömerek dolog van, amit nem lehet és nem szabad komolyan venni. Minden napra esik két puskaporos raktár elleni merénylet, robbantások, veszedelmes kémek fölfedezése napirinden vannak. Jól tudjuk, hogy ez a hangulat fogadja majd ennek a fegyvercsempészetnek a híré is, de mikor abban a helyzetben vagyunk, hogy *teljes bizonyossággal állíthatunk egy pozitív tényre*, akkor nem szabad figyelmen kívül hagynunk a leghihetlenebbnek tetsző gondolatot sem. Legfeljebb azt tehetjük még meg, hogy a teljes higgadságra kérünk mindenkit, mert az idegesség csak ronthatja a helyzetet.

Az első hír.

A délelőtt 10 óra 45 perckor érkező budapest—predeáli 511-es személyvonat utasai hozták tegnap az első hírt erről a merényletről. Ők mondták, hogy az egyik vonalmenti kisebb faluba egy jobb módú oláh ember számára hatalmas butorszállító kocsik érkezett. A becsomagolt állítólagos butorok pontos jegyzék mellett esinos összegre voltak biztosítva. Megérkezéskor a címzett már az állomáson várta a kocsit s izgatottan vizsgálta, teljesen sértetlenek-e az ólomplombák. Rendben volt minden. A titokzatos sárga butorszállító kocsik azonban alig pár óráig maradt az állomáson, a gazdája négy órával jött s kiváltva a szállítmányt igyekezett haza. Már majdnem teljes biztonságban volt a szállítmány, mikor egy vágató kocsik jött vele szembe. A szűk uton mindketten kiakartak térni, de

a butorszállító kocsik fölborult, ajtai föl pattantak, kihullott 1—2 sifonér s utána száz meg száz Mannlicher fegyver.

A nagy zajra visszafordult a robogó kocsik utasa is s megdöbbenve látta a forró napfényben csillogó vadonat új puskákat. A vasuti állomásra érve, azonnal telefonált a szolgabíróra, ahonnan a *szolgabíró négy csendőrrel kísietett és a még mindig az utcán rakodó oláht letartóztatta, a fegyvereket lefoglalta.*

A feljelentő útjának célja szerint vo-

natra szállt, ott beszélt el tapasztalatait s így jutott az utasok révén az első hír Váradra.

Megerősítés, cáfolás.

Néhány perc múlva már a hivatalos értesítés is megérkezett. A megyebizottság épen tárgyalt, mikor telefonon közölte a hírt, a letartóztatásnál szereplő szolgabíró Váradon időző főszolgabírájával. A hír óriási felűnést s bizonyos megdöbbenést is keltett: végre is senki sem akarta hinni. Ezzel ellenkezően, akik a városban tudtak a dologról, határozottan állították a merénylet igazságát s állításukat arra is alapozták, hogy tegnap már egy jobban öltözött embert is kísértek be megvasalva az ügyészség fogházába. Erről azonban kiderült, hogy csak egy kereskedősegéd.

Délután már mindenki háborus kacának minősítette az esetet. S a hivatalos fórumok, rendőrség, ügyészség szintén „nem tudnak semmiről.” Ez azonban még érthető: mert a megindult nyomozás érdeke ezt megkívánja.

Az igazság.

A *Tiszántúl* munkatársa azonban teljes részletességgel végére járt a dolognak, mert „nem zörög a haraszt, ha nem fujja a szél” — s személyes tapasztalatai s a legautentikusabb egyénekkal folytatott beszélgetései által szerzett tényismeretét röviden ezekben adja:

Igenis történt Erdélybe fegyvercsempészes és pedig a legnagyobb valószínűség szerint Nagyváradon keresztül. A felfedezés igazán szerencsés véletlennek köszönhető, mert a bűnösök ravaszabbak voltak, semhogy butorkocsi egyszerű cseléhez folyamodtak volna.

Ennek egyetlen bizonyosságul azok közül, melyek rendelkezésünkre állanak, csak egy mondatot jegyeznünk le, melyet igen illetékes érdekelten egyén mondott: „Barátom, tapogatózik, de én nem mondhatok semmit.”

Mikor a szerb konfliktus miatt óriási az izgalom, riasztó hatása van ennek a hírnek. A minap jegyzett be egy képviselő interpellációt az erdélyi népek védelméről, s csak a múlt vasárnap adtunk hírt szomszédunk hadi építkezéséről: ilyen viszonyok között pedig döntő jelentőségű egy ilyen fölfedezés.

..HIREK..

VIRÁG DALOK.

Harmatos hajnalkám!
A kellő napsugár gyöngye leánya
Csalódott szívemnek remény virága
Ne légy szomorú!

Ne fájjon esőpp szived, ne hulljon a könnyed
Hisz' az első óta, minden mese mondja:
»Tüzelő napokra hús hajnalok jönnek,
Kacagó szemeket behunyni is könnyebb!«

Mert elmegy az élet
És apránként minden véle iramlík:
Múló örömet hát mért vágynál annyit,
Hajnalkám, édes??

Csoór Lajos.

*** Felfüggesztették a munkaszünetet.** A kereskedelemügyi minisztérium táviratilag értesítette a főkapitányi hivatalt, hogy az összes szakmunkákra vonatkozóan felfüggeszti a vasárnapi munkaszünetet. A felfüggesztés egyelőre csak a mai napra szól.

*** Szent István napja a fővárosban.** A Szent István napi körmenet iránt igen nagy érdeklődés mutatkozik. Az Országos Katholikus Szövetség (IV., Ferenciek-tere 7. III. lépcső, 1. emelet 8. ajtó) felhívja a katolikus egyesületek és körök vezetőit, továbbá a főtisztelendő papságot, hogy már most sürgősen jelentsék be részvételeiket, különösen azok, kik nagyobb csoportokban jönnek, hogy megfelelő férőhelyről gondoskodhasson számukra. A külön-külön utazók legjobban teszik, ha közvetlenül fordulnak a szállodákhoz. Az államvasutak augusztus 18—22-ig a szokásos vasuti kedvezményt ismét mindenki számára megadták. Az országos körmenetet magát a budapesti királyi udvari plebánia rendezi.

*** Pör a Páris-patak medrének területéért.** Nagyvárad városa óriási költséggel betonsatornát építtetett a kolozsvári vasutvonalról a Nagyhidig, hogy azon vezesse le a Páris-patak vizét s megsabdítsa Olasz városrésznél nagyrészt a rakoncátlan és közegészségellenes pataktól. Az új betonsatorna már egy év óta készen van, de a míg a régi meder környékét nem esatornázatja a város, az új esatornába nem lehet a patak vizét átvezetni, mivel a teljesen víznélkül hagyott régi patakmeder, a beléje folyó szennyvizektől valóságos járványfészkek lenne s veszélyeztetné az egész városrész közegészségügyét. A patakmentén levő utcák esatornázására pedig ez idő szerint nincs pénz. Közben a régi meder mentén levő házak tulajdonosainak egy része igényt támasztott a régi patak meder területére, azon címen, hogy parttulajdonosok, tehát a meder közepéig az övék a feltöltendő terület. A városi tanács ezt nem fogadja el, már csak azért sem, mert a patakpartját nem az illetők tartották fenn s a medret nem ők tisztogatták, hanem a város. A tanács elhatározta, hogy pört indít azok ellen, akik a patakmeder területét igénylik. Így a bíróság dönti el, kinek van igazsága.

*** Keresztényszocialista munkástitkárság Pécsen.** A XII. Országos Katholikus Nagygyűlés határozatának végrehajtása kapcsán az Országos Katholikus Szövetség felírt a püspöki karhoz s arra kérte, hogy minden egyházmegyében a munkástitkárságokat állíttassa fel. Az első ilyen keresztényszocialista titkárság már évek előtt Pécsen létesült, ahol is Zichy Gyula püspök hatékony támogatásával általános megalégedésre máris jelentős tevékenységet fejt ki.

*** Borbélyok az egyéves katonaságotól.** Szegedről jelentik: A szegedi borbélysegédek olyan mozgalomba kezdtek, amely az első pillanatra komolytalannak látszik, de voltaképpen életbevágó kérdéssel függ össze. A borbélysegédek azt akarják elérni, hogy csak egy évig katonaszkodjanak, nem pedig háromig. A tapasztalat szerint ugyanis a borbély, ha hazajön a katonaságtól, nem tud többé borotválni, a fegyverforgatásban eldurvult keze nehézkessé, akadozóvá válik, úgy, hogy sok esetben kénytelen pályát változtatni. Minthogy ilyen módon a katonai szolgálat káros kihatással lehet a borbélysegédek életpályájára, hirtelen a hadvezetőség is foglalkozik a kérdéssel, bár tartani lehet tőle, hogy ha esetleg a borbélysegédek a katonai szolgálat tekintetében kedvezményeket kapnak, nagyon elszaporodnak Magyarországon a borbélyok.

*** Rejtélyes hulla a padláson.** A belényesi járás egy kis községét, Fenyérest tegnap reggel titokzatos eset hozta izgalomba. Reggel 6 órakor ugyanis halva találták Móra Likánét a saját házpadlásán. Az esetet bejelentették az előjáróságnak, honnan a jegyző azonnal a helyszínre ment. A hulla gugguló helyzetben volt s a nyakánál fogva egy szarufára volt kötve. A községi jegyzőnek gyanus volt az eset és jelentést tett a főszolgabírósnak. Addig míg a hatóság a hivatalos lépéseket tette, a faluban rémes rablógyilkosságról beszélt mindenki s izgagtottan találgatták a rablógyilkos személyét. A sok találgatásnak a főszolgabírósnak vetett véget. Az orvosrendőri hullavizsgálat alkalmával ugyanis minden kétséget kizárólag megállapították az öngyilkosságot s ezzel a rejtélyes ügy befejezést is nyert.

*** Dús Lászlóné temetése.** Tegnap délután temették el nagy részvét mellett Dús Lászlóné szül. Kovács Juliánát. Az elhunyt iránti nagy részvétben nyilvánult meg az a nagy tisztelet, melyet a város társadalma érzett a nemeslelkű, megnyerő modoru igazi uri asszony iránt. A temetésen a mélyen sujtott családnak számos tisztelője jelent meg. Ott voltak Nagyvárad város tisztviselői közül számosan és az ügyvédi kar több tagja. A halottas háznál Kiss Károly ref. lelkész tartott megható gyászbeszédet.

A jelenvolt notabilitások közül a következőket sikerült feljegyeznünk:

Fetser Antal püspök, Száhlender Károly, Karger Sándor, Bordé Ferenc, Kacsián Károly, Kelepecz Dezső, Daday József, Nagy Lajos, Kopócsy Endre, Halász Kálmán, Kalenda János, Szilvási, J. Kovács József, Paksy Gusztáv, dr. Kiss Döme, Ember Géza, Sztankovits József, Székely Sándor, Bodnár János, Sas Ede, dr. Schweiger Ede, Laszky Armin, Stark Gyula, Buzássy József, Elő János, Nyiry Béla, Böszörményi Géza, dr. Stokker József, Debreczy Imre, Pesty István, Buttyka Lajos, Poszpisch Géza, Réz Mihály, dr. Imrik Gusztáv, Petry Gyula, Beszedits János, dr. Altmann Jakab, Szücs Izsó, Csipkés Sándor stb.

viselés érdekeit érintő büncselekményekre, amennyiben az 1912. évi XXXII. t. c. 14. § a értelmében katonai büntető bíraskodás alá nem esnek, a polgári büntetőbíráskodásnak a gyorsított büntető eljárásnak szabályai nyerne alkalmazást. E szabályok keretében a hűtlenségre, lázadásra, gyilkosságra, szándékos emberölésre, a közegészség ellen halál okozásával elkövetett büntetett, rablásra, gyújtogatásra, vizáradás okozására, vaspályákon, táviridőn, távbeszélőn vagy hajókon elkövetett közveszélyű cselekmények büntetése kivételesen a rögtönbíráskodás alkalmazható.

Ha háborus időben a váltó bemutatása vagy az óvás felvétele megszabott határidőkben elháríthatatlan akadályba ütközik, ezek a határidők meghosszabbíthatnak.

A hadiszolgálatok.

Külön intézkedések állanak fenn az ugynevezett hadiszolgálatokra nézve, amelyeket a honvédelmi miniszter hirdeti ki, vagy szünteti meg. Ezekért — a mennyiben a törvény nem állapítja meg kifejezetten az ellenkezőjét — megfelelő térítés jár.

Hadi célokra szükséges személyes szolgálatok teljesítésére minden munkaképes férfi kötelezhető, aki ötven évesnél nem idősebb. Előbb a fiatalok, azután az idősebbek veendőik igénybe, még pedig elsősorban azok, akik rendes foglalkozásuknál fogva az illető munkák elvégzésére alkalmasak. Kivételnek a szellemileg vagy testileg alkalmatlanok, köztisztviselők, községi előjárók, lelkészek, a nemzetközi szokás alapján mentesítettek, továbbá a tartózkodási községen kívüli hosszabb munkára, az önálló mezői gazdák, gyár- és ipartelepek birtokosai és azok a családfenntartók, akikre családjuknak mulhatatlan szüksége van. A hadi célokra igénybe vett szállítási vagy közlekedési eszközök és ipari üzemek alkalmazottai a vállalat igénybevétele folyamán szolgálatukat el nem hagyhatják.

A hadiszolgálatok alkalmazott személyek alkalmaztatásukhoz mérten a katonai fenytő hatalom és bíraskodás alá tartoznak. Családjukról betegség, sérülés alkalmával róluk, vagy halál esetén hátramardottjaikról olyan gondoskodás történik, mintha katonák lettek volna.

Minden fogatos jármű, személy- vagy teherszállításra alkalmas állat birtokosa kötelezhető, hogy járművét, illetőleg állatait átengedje. Ha a birtokos személyes szolgálatra köteles, neki kell vezetnie járművét, de állíthat helyettesít is. At kell engedni használatra a gépi, vízi, légi járműveket. Mindezekért megfelelő használati díj, illetőleg kártérítés jár.

A vasutak használatára a fennálló egyezmények irányadóak.

Vannak még hasonló elv szerint intézkedések ipartelepek, üzemek, ingatlanok, telkek, vágómarhák, élelmiszerek átengedése, a beszállásolásra, katonák és a betegek ellátására is.

Károly Albrecht Brassóban.

Brassóból jelentik: Károly Albrecht királyi herceg, Károly István királyi herceg fia augusztus elején a Brassóban állomásozó 2. gyalogezredhez vonul be. A királyi herceg résztvesz az ezred nagygyakorlatain és az ezredhez való beosztásának célja az, hogy elsajátítsa a gyalogsági tiszt teendőit.

Uri jehérnemű, «FOWNES»
keztű, «Habig» kalap, eredeti ANGOL CIPŐ

egyedüli raktár
Róth M. Utódánál.

A gyászszertartás végével a masszív érckoporsót feltették az üveges diszkocsira s diszruhás rendőrök kíséretével megindult a menet az olasz temetőbe, hol a sírnál Dankó Sándor lelkész mondott imát.

A sirt koszorúk borították el, melyek felirásai ezek:

Felejthetetlen Juliskámnak — Laczid. Felejthetetlen jó édes anyáknak — Kálmán, Erzsé, unokája Ilonka. Piroska, Emil, Nuczika, Emilke — a jó Anyusnak. Ilonka és gyermekei — tisztelete jeléül. Dr. Stokker József és családja — Öszinte részvéttel. Legmélyebb részvéttel — Sas Ede és családja. Csipkés Sándor és családja — Utolsó üdvözléssel. — Losonczy család — Kedves Juliska néninek. Az Áberle-család — Résztvétele jeléül.

A nagydíszű temetést Veiszlovics Adolf és fia temetkezési vállalata rendezte.

*** Harmathy Károly kuriai bíró.** Osztatlan örömet kelt Nagyvárad egész társadalmában az a hír, melyet a hivatalos lap legközelebbi száma hoz: Harmathy Károly kir. ítélőtáblai bírót a király kuriai bírónak nevezte ki. Az új kuriai bíró az ítélőtábla bírójának egyik legtekintélyesebbje, aki mint büntető bíró nagy judiciumáról, s kiváló páratlan humanizmusáról ismeretes. Harmathy Károly, mint városatyja a város közéletében is kiváló szerepet visz s társadalmi körökben is általános tisztelet és szeretet veszi körül egész családjával együtt.

A hivatalos lap mai száma közli még a következő kinevezéseket: Farkas István nagyvárad kir. alügyész ugyanezen kir. ügyészséghez ügyésszé, Fábry Albert albiró pedig bírónak nevezett ki.

*** Pályázat a bihardiószegei vincellériszkolába való felvételre.** A földmivelésügyi miniszter pályázatot hirdet a bihardiószegei vincellériszkolánál október 1-én kezdődő tanfolyamra. A tanfolyam két éves. A pályázónak legalább 16 évesnek kell lennie, de előnyben részesülnek azok, kik katonakötelezettségüknek már megfeleleltek. Csak az elemi iskola elvégzése szükséges. Egész évi ellátásért 300 koronát kell fizetni, de igazolt szegénység esetén az egész, vagy a fél ellátási díjat elengedik. Pályázati határidő augusztus 10-ike.

*** Új postaügynökség Tulkán.** Tulkán új postaügynökség lép életbe, mely leveleket bárhova továbbít, de küldeményeket csak a belföldre. Határára kiterjed Tulka, Daszka, Dumbrava, Kistulka községekre, Ósipata pusztára, Püspökmajorra és a Feketekőrös Társulat telepeire. Az új postaügynökség a nagyszalontai postaellenőrzése alá tartozik, honnan naponta egyszer gyalogküdönc jár utján nyeri összeköttetését.

*** Kinevezés.** A király Vajnovszky Vince törvényszéki jegyzőt albirónak nevezte ki.

*** Halálozás.** Özv. Bartos Gáborné szül. Csathó Mária urnő elhunyt mély részvételt keltett a városban. A temetés ma, július 26-án délelőtt fél 11 órakor lesz a Verbőczy-utca 2. sz. háztól.

*** Csenedőrségi kinevezés.** A király Ő felsége Kiss László csenedőr alezredes, ideiglenes minőségű nagyvárad parancsnokot végleges minőségű parancsnokká nevezte ki.

*** Az állami anyakönyvi hivatalból.** A nagyvárad állami anyakönyvi hivatalban július 19-től 25-ig a következő bejegyzések történtek:

Eljegyzések: Nalivajkó József — Miski Rozália. Matyika János — Chieziu Mária. Nagy Sándor — Kovács Erzsébet. Haboczki László — Cserovszki Julianna. Schwartz Vilmos — Hajdák Anna. Murvai Mihály — Papp Mária. Pópa Antal — Babus Erzsébet. Dr. Endrei Kálmán — Kucsera Mária. Szakács István — Szilágyi Zsuzsanna. Klein Simon — Rosenman Szeréna. Hajós Gyula — Bauer Szeréna. Dr. Boek Armin — Wallerstein Elza. Friedmann Ernő — Kerbler Antónia. Guttmann Sámuel — Grósz Berta. Jener István — Popovits Natália. Egri József — Kis Eszter.

Házasságok: Sima György gör. kath. — Antoneszku Irén rom. kath. Buzáth Lajos rom. kath. — Mazurek Irma rom. kath. Kóhn Samu izr. — Löwinger Jenni izr. Braun Ábrahám izr. — Rákos Margit izr. Erki István ref. — Miskolczi Erzsébet rom. kath. Hajdu János ref. — Barátki Julianna rom. kath. Kertész Gyula ref. — Kádas Margit ref.

Halálozások: Koller Olga 5 nap, Grósz Sándor 39 év, Grün Mór 51 év, Genda János 5 hó, Tarr Imre 48 év, Vanczka Tivadar 55 év, Csermák Anna 27 év, Szotoj Károly 51 év, Dilla Anna 12 év, Dézsi József 3 hó, Eszterhai Mária 11 hó, Mikle Dömötör 5 hó, Kovács Gábor 47 év, Batori István 50 év, Kiss Mihályné 38 év, Csibi Erzsébet 5 hó, Bagdi Mihály 21 év, Tóth Gyula 2 hó, Kutasi Ferenc 15 hó, Hőnig László 2 nap, Bare László 9 nap, Novák József 4 hó, Slósz Dezső 14 hó, Stricz János 70 év, Molnár Károly 35 év, Farkas Kálmán 35 év, Sugár Zachariás 61 év, Buch Albert 9 év, Czap József 70 év, özv. Weber Hermanné 67 év, Kiss Ferenc 65 év, özv. Bartos Gáborné 97 év, Lus Lászlóné 68 év.

Születés bejegyeztetett 42.

*** Egy Rothschild cipész akar lenni Sarkadon.** Rothschild nevet eddig csak úgy képzelte el magának a legtöbb ember, hogy az egy nagy aranyhegyet jelent. Aranyhegyet, a honnan apró finom palaackoskák szivárognak ki a pénz és boldog az az ország, mely ennek az aranyhegynek árnyékában húzhatja meg magát. Rothschildok, akikkel pénzügyminiszterek, állambankok vezérei tárgyalnak, akiknek sokan hizelegnek és akik ha ráállanak az aranyhegyre, hatalmas uraknak érzik magukat. Ime van nekünk is egy Rothschildunk. Igaz ugyan, hogy az ő aranyhegye egy háromlábú suszterszék, de ennek nem ő az oka, elvégre szívesen ülne ő igazi aranyhegyen is. Mivel azonban a sors csak ezt az egyszerű kis alkalmatosságot szánta neki, így csak az elnyűt cipőket reperiáltató egyszerű talmi atyfiakkal tárgyalna, ha tárgyalhatna. Azonban ebben is pechje van a mi Rothschildunknak, mert ő mint sarkadi lakos a nagyszalontai főszolgabíróhoz folyamodott a cipésziparigazolvány elnyeréséért. A főszolgabíró azonban tekintet nélkül arra, hogy Rothschild Benjaminról van szó, a kérelmet elutasította, mert Rothschild nem rendelkezik a szükséges segédeskedési idővel. Az elutasító határozat ellen Rothschild tegnap az alispánhoz felebbezett.

RÓZSASZINÜNEK LÁTJA A VILÁGOT, ha az „UJVÁROSI DROGUERIÁBA” (Szent László-tér) jár vásárolni. Ez nem reklám, hanem valóság! Próbálja meg!

x Kiadó lakások. Szacsavay-utca 11. számú házban egy 4 szobás utcai modern lakás a hozzátartozó mellékhelyiségekkel AZONNAL kiadó. — Ugyanott egy 4 szobás utcai modern lakás a hozzátartozó mellékhelyiségekkel f. évi NOVEMBER 1-ére kiadó. Értekezhetni a Gazdasági és Iparbank rt.-nál.

Ifj. Voszka Ferencz és Társa cipész mesterek
Szilágyi Dezső-utca 6. szám.
! Mértékszerű megrendelések a legpontosabban. !
Kath. Kör tagoknak előírt engedménnyel.

x Aszódy Mihály Kossuth-utca és Rákóczi-uti üzleteinek árlapja. Egy wagon befőző cukor érkezett! Nemes fajú kávéim mágnás keverék 1/4 Kg. pörköltve 1 kor. 10 fillér és 1 kor. 20 fillér. Finom Cuba kávé nyersen 1 Kg. 2 kor. 90 fillér, finom nyers Gyöngy kávé 1 Kg. 2 kor. 90 fillér. Frank füge árpa és makk kávék nagyban árák mellett. Hollandiai kakaó 1 Kg. 3 kor. 60 fill., 1/4 Kg. 1 kor., 1/8 Kg. 50 fillér. Banán kakaó, mely a világot meghódította, gyermekeknek és felnőtteknek egyaránt ajánlható 1/4 Kg. 1 kor. 1/8 Kg. 50 fillér. 1 Kg. finom főző törmelék csokoládé 2 kor. 20 fill., 1 Kg. szalámi 4 kor. 50 fill., 1 Kg. emmentali sajt 2 kor. 80 fill., 1 Kg. Liptói turó 1 kor. 80 fill., 10 deka császár keverék tea 1 kor., 10 deka mandarin tea 1 kor., 10 deka Schtschong tea 80 fill., 10 deka finom törmelék tea 60 fillér. 1/2 l. Jamaica rum 1 kor. Konyak, likőrök, mézek, dzsemek angró árák mellett. Kotányi édes paprika 1/4 Kg. 1 kor. 25 fill. Cukorkák, csokoládék és Kugler bonbonok szintén angró árák mellett számítatnak, valamint Jappán szervizek 6 személyesek. Augusztus elsei vásárlással a vásárló közönség tisztelje meg üzleteimet.

*** Rendkívül életre való, kipróbált modern intézményt ajánlunk** tisztelt olvasóink szíves figyelmébe a Budapesten VIII., Főherceg Sándor-utca 30-ik száma alatt fennálló Magyar Otthon penzióban. Évek óta általánosan kedvelt, pompásan bevált, családi szálló ez, ahol mérsékelt napi áron, (mindössze három koronáért is és fokozatosan feljebb) teljes ellátáshoz és lakáshoz, szépen butorozott külön bejárattal szobákhoz lehet jutni. Vidékiek, akik rövidebb-hosszabb időt kívánnak a fővárosban tölteni, szórakozás, vagy üzleti ügyek intézése végett, a Magyar Otthon barátságos hajlékaiban nyugalmasan berendezkedhetnek. Csoportos jelentkezőknek, utazóknak, turistáknak, hivatalnokoknak és más hivatásuk még kivételesen kedvezmény jár ki. Iskolák vakációis, tanulmányi kirándulásai számára egyenesen megbecsülhetetlen a Magyar Otthon! Villamos világítás! Tükrös szekrények!

x Korona-kávéház. A jókedvű és fesztelen mulatozásnak ma Nagyváradon egyetlen tanyája: a Korona-kávéház, ahol minden este Nagy Misu daltársulata tart nívós előadást. A társulat starja Kincses Vica, a fiatal és csodaszép szubrett, akinek énekművészeténél csak tánctehetsége nagyobb. A kitűnő Gyöngyi-pár továbbra is vonzerővel hat, Szende Manci és Lukács Teri táncduettje minden este osztatlan tapsviharban részesül.

*** Ingatlan eladás.** Nagytelek-utca 31. szám alatti ingatlanunk (lakóház nagy telekkel) jutányos áron azonnal eladó. Részletes föltételek megtudhatók Kossuth-utca 3. szám alatti irodánkban. Hungária cipőgyár rt.

x Kiadó lakások. Szöllős-utca 12. szám alatt két szobás lakás a hozzá tartozó mellékhelyiségekkel azonnal kiadó. — Csi-tér 14. szám alatt két üzlethelyiség azonnal kiadó. — Kossuth-utca 2. szám alatt két üzlethelyiség azonnal kiadó. — Hattyu-utca 35. sz. alatt egy szobás lakás mellékhelyiségekkel együtt azonnal kiadó. Értekezhetni a Polgári Tak.-pénztár r.-t-nál, Kossuth-utca 6.

x Egy nagy raktárhelyiség a Szacsray-utca 11. számú házban AZONNAL kiadó. Értekezhetni a Gazdasági és Iparbank Rt.-nél.

* **Eladó telek.** Rontó községben „Püspöki villa” szemben, 200 méternyi távolság Püspök fürdőtől, legelő mellett. A telek hossza 50 öles és a szélessége 18 öles. Bővebb felvilágosítást kaphat Gerdán Miklóstól Rontó u. p. Félix-fürdő.

* **Nagy tombola a Fekete Sas kávéházban.** Ma, vasárnap este a Fekete Sas kávéházban szenzációszámú menő ingyen tombolaestélyt rendez a két agilis bérlő, kik minden alkalommal bebizonyították, hogy sem költséget, sem fáradságot nem kimélnék, csak oda törekednek, hogy a kávéház látogató közönség meglepedését érdemeljék ki. Minden egyes tárgy igen nagy értéket képvisel.

x A legújabb **párisi kalap-ujdoságok** egyedül KOHN HELÉN kalapüzletében kaphatók, Nagy Sándor-utca (Weiszlovich-ház), ahol nagy választék áll a hölgyközönség rendelkezésére a legizlésebb és a legújabb divatu kalapokban igen olcsó árakban. A Szigligeti-színház művésznőinek kalapszállítója. Átalakításokat modellek után vállal.

x A legjobb akarattal kérem győződjön meg a világhírű Rádium Bohémia Japán Roma hegedő hur különlegességeimről Gramofon lemez újdonságok Király, Fedák, Rózsa, Környei, Fráter nagysikerű felvételei. Saját készítményű modern cimbalmok, gramofon, hegedő és az összes hangszerek javítása olcsón. SIMON GYULA Rákóczi-ut 22. hangszerkészítő.

x **Kossuth-utca 2. sz. házban** a volt Sziehta, valamint Tóth Zsigmond-féle üzlethelyiségek azonnal kiadók. — Ugyanott az emeleten egy kétszobás udvari lakás hozzátartozó mellékhelyiségekkel május 1-re kiadó. Értekezhetni a Polgári takaréknál.

x **Petőfi-utca végén** a Törköly-mérő-út 114. sz. alatt két egyszobás lakrész május 1-re kiadó. Értekezhetni a Polgári takarékpénztárnál, Kossuth-utca 6.

x Női fehér vászon fél cipő amerikai forma bőr sarokkal gombos, fűzős, kivágott, spangis 5 korona, szarvasbőr női fél cipő, finom női bőr fél cipők minden színben 5 korona. Szandál 20—25 számig 2 korona, 26—28-ig 2 K 60, 29—34-ig 3 K 20, 35—43 4 K. Férfi chevron amerikai cipő 10 K. Kalapok uri divat cikkek fehérneműek legolcsóbb beszerzési forrása FEKETE JENŐNÉL Szent János-utcán Kis Pipa vendéglő mellett. Telefon 13—70.

„The Roosevelt Shoe”
amerikai cipők
12.50 és 16.50 kizárólag

Reichard Dezső
cégnél

Rákóczi-ut Orsolya zárda
épületében kaphatók.

**A legszebb
kézimunkák**
Tátray cégnél

Rákóczi-ut 4. Telefon 783.

TÁVIRATOK

Tiszát 50000 ember fogadta Bécsben.

Bécs, jul. 25.

(Saját tudósítónktól.) Éjjel ide érkezett gróf Tisza. A pályaudvaron 50000 ember fogadta fáklyás menettel s folyton növekedő tömeg tomboló ünnepléssel kísérte a külügyminiszteriumba.

Vilmos császár nyilatkozata.

Berlin, jul. 25.

Vilmos császár nyilatkozatot tett, melyet az összes berlini lapok adnak:

— Ausztria-Magyarország lépését nyugodtan szemlélem: én és a hadsereg tudjuk kötelességünket.

Szerbia hadi mozdulatai.

Zimony, jul. 25.

(Saját tud.) Szerbia a magyar-osztrák csapatok mozdulataira felelőlegesen megkezdte csapatainak a határainak felé tolását. Egy hadtest Szemendriához (Szendrő) közeledik.

Őrzik a vasutakat.

Bécs, július 25.

(Saját tud.) Az összes főbb, első-sorban a budapest-bécsi vonalat erős katonai felkészültség őrzi. A vonalak közelébe állami alkalmazotton kívül senkit sem engednek. A katonaságnak parancsba van adva, hogy ha bárki az első felszólításra nem távozik, azonnal használja fegyverét.

Giessl Ischlben.

Zimony, július 25.

(Saját tud.) Giessl magyar-osztrák követ Belgrádból való megérkezése után azonnal hosszabb beszélgetést folytatott gróf Tiszával és gr. Berchtolddal s azután Budapesten át Ischlbe utazott.

Montenegró szolidáris.

Cettinje, jul. 25.

Montenegróban óriási megdöbbenést keltett a demars nyomán megindult bonyodalom. Mikor híre járt, hogy a követeléseinket nem teljesíti Szerbia: az egész Cettinje tüntetett Szerbia mellett s követelték, hogy Montenegró szolidáris legyen szlávtestvéreivel.

A pétervári sztárjk.

Pétervár, július 25.

A sztárjk mozgalom csökkenőben van. A legtöbb gyár, nyomda és kisebb üzem azonban még ma sem dolgozik. Az éjjel a városon kívül munkásgyűlés volt, melyen 8000—10.000 munkás vett részt.

Oroszország mozgósított!

Zimony, jul. 25.

A belgrádi sajtóiroda 10 órakor azt a nagyfontosságú szenzációt röpti világgá, hogy Oroszország mozgósított. A hír egész Belgrádban leirhatatlan lelkesedést keltett.

Orosz minisztertanács.

Pétervár, jul. 25.

Ma minisztertanács volt, melyen a válságos helyzettel foglalkoztak. A tárgyalásról a legcsekélyebb hír sem szivárgott ki.

SPORT

NSC—Törekvés.

A futbalszezon befejezése felé közeledve már csak egy két vasárnap gyönyörködhetik Nagyvárad sportközönsége kedvelt sportjában. A most vasárnap lefolyó NSC—Törekvés bajnoki mérkőzése lesz ugyyszólván a befejező slágere a szezonnak. A fekete-fehérek és piros-feketék lázasan készülődnek a mai találkozóra. A két rivális csapat szép mérkőzése elé óriási érdeklődéssel tekint Nagyvárad sportközönsége. A délután programja a következő: 3 órakor mérkőzik a NSC II—Törekvés II. 5 órakor kerül sor az izgalmas bajnoki mérkőzésre, melyet ifj. Horváth Ferenc II-od foku szöv. bíró fog vezetni az ő szokott korrekt szigorával. Helyárok a rendesek a szokott kedvezményvel. — Pénztárnyitás 2 órakor.

IRODALOM

A „Vasárnapi Ujság” július 26-iki száma érdekes képsorozatot közöl a kecskeméti barackvásárról, Bagdadból, továbbá képeket az Albániába menő román katonákról, a lorgehampsi katonai szemléőről, melyet a július 14-iki francia nemzeti ünnep alkalmával tartottak, továbbá gróf Tisza István miniszterelnök ebédjéről, melyen a kormány összes tagjai jelen voltak, képes közleményeket a moziról, a budapesti kínaiakról, stb. Novellát Szöllösi Zsigmondtól közöl e szám, költeményeket pedig Szabolcska Mihálytól, Lányi Viktortól, Farkas Imrétől és Kosztolányi Dezsőtől s folytatja Kaffka Margit „Állomások” című eredeti regényének s a „Patricius” című fordított angol regényének közlését s a rendes heti rovatok. Irodalom és művészet, sakkjáték, stb. — A „Vasárnapi Ujság” előfizetési ára negyedévre öt korona. (Budapest, IV., Egyetem-utca 4. sz.)

Az **Élet** című szépirodalmi hetilap július 26-i számában S. Bokor Malvin folytatja „Völégény ur” című kitűnő regényét. Elbeszéléseket találunk Kovács Károlytól és Blaskó Máriától; verseket pedig Anka Jánostól, Bardócz Árpádtól, Gáspár Jenőtől, Sántha Páltól és Schützenberger Lajostól. Cikkeket irtak e számba Mátrai Rudolf, Pogány Kázmér és Szegh Dezső. Ezenkívül Parázs szellemes heti csevegései és egyéb karcolatok, továbbá a rendes heti rovatok és az aktuális illusztrációk teszik elevenné az Élet e legújabb számát. E kitűnően szerkesztett katolikus szépirodalmi lap terjesztését olvasóink különös figyelmébe ajánljuk. Szerkeszti Andor József. Szerkesztőség és kiadóhivatal: Budapest VII., Damjanich utca 50. Előfizetés félévre 10 korona, a Tiszántúl előfizetői részére 8 korona. Mutatványszámot szívesen küld a kiadóhivatal.

NYILTER

Reisz Miksa

butorgyára BÉKÉSCSABA
NAGYVÁRAD,

Rákóczi-ut 14. szám.

Üzemünket tetemesen kibővítettük, ennek folytán elismert elsőrendű készítményeinket — minden versenyt kizáró olcsó árban szállíthatjuk.

TELEFON: 9—04. SZ.

A Donát-féle

kereskedelmi magántanfolyamon

Szeptember hó 1-én nyílik egy új

6 havi kurzus,

ugy fiuk, mint leányok részére a következő tantárgyakra:

Egyszerű, kettős és amerikai könyvvitel. Magyar és német levelezés. Ker. számlán. Ker. ismeretek. Váltó- és ker. jog-ismeret.

Gyors- és gépirás. Szépirás.

Az összes tantárgyakból csakis a gyakorlati életben szükséges anyag taníttatik.

A beiratások ma kezdődnek.

és tartanak július 31-ig.

Még 5—6 nyilvános iskolát (közép, vagy polgárit, vagy kereskedelmi) látogató fiu teljes ellátásba felvétetik. — **Szigoru felügyelet!** Ismétlés! Zongora és hegedű tanítás

Bővebb felvilágosítást nyújt a tanfolyam vezetője:

Donát M. Károly. Szabadság-utca 3

Regényesarnok.

Modern Bar Kochba.

— Regény. —

Irta: Cseres Andor. 44.

A nagy sikerek láttára megvadult Bomlód társadalma.

Hallatlan fényezés fejlődött ki egyszerre. Jól megrakott férfi és női divatárú üzletek nyitottak mindenfelé, a kirakatok csipke, selyem, bársonyárukkal voltak tele, a selyem és aranyszálak varrottasai ragyogtak az emberek szemébe és főleg a nők vágyait tüzeltek és kielégítésük végett ezer apró és nagy, finom és durva módokat eszeltek ki.

Nagy fejtörést hártott dr Brinza a főispán, Upor Pál távozása a nagy erejű és

még nagyobb reményű bank éléről, valóban rossz kedvvel tért haza feleségéhez.

Meglepte, hogy amint a szobája ajtaját kinyitotta, a pamlagon egymás mellett ülve, a vezérlőférfit és nejét bizalmas közelségben találta.

Pillanatra elfeledte az übermentsch eszméjét és tekintetével vonta kérdőre az asszonyt, kinek párnás kis keze még akkor is bizalmasan nyugodott a vezérlőférfi kezében.

A kihevült asszony mosolyogva nézett férjére.

— Óh Salamon, — szólalt meg az asszonyka, — ne csodálkozzál rajta, hogy így találsz minket, mi már régen szeretjük egymást.

Salamon e felfedezésre megtántorodott, egy szék karjába kapaszkodott, hogy el ne esék, homlokára felhő borult, szemei tévetegeten meredt az asszonyra.

— Margit, az Istenért! — miket beszélsz te? — kiáltott fel hörögve.

A vezérlő férfi a kereveten mozdulatlanul ülve, mosolylyal ajkain válaszolt az asszony helyett.

— Édes barátom! — a te eszméd nemesek és tiszták!

— De kérlek, ő az én feleségem! — mondá dr Brindta.

A vezérlő férfi kicsinylőleg legyintett szabadon levő kezével és gunyosan mondotta:

— Ki beszél itt feleségről? — mi az a házasság? — az emberi szenvedély buta korlátja, — mi az az anyakönyv? törzskönyv. Hja, barátom, az übermentsch áttöri a korlátot, legázolja az előítéletet. Margit? — mi ez a név? — vizzel, sóval, olajjal kevert zagyvalékba beállított név, előhozva a névtelenségből. . . .

(Folyt. köv.)

KÖZGAZDASÁG

Budapesti értéktőzsdé.

Magyar hitelrészvény	—	728 50
Osztrák hitelrészvény	—	566.—
4%-os koronajárjék	—	76 60
Osztr. magy. államv.	—	622.—
Jelzálogbank	—	352.—
Leszámitoló és pénzváltó	—	433.—
Hazai bank	—	260.—
Magyar bank	—	433 50
Keresk. bank	—	3440.—
Rimamurányi	—	532 50
Salgótarjáni kőszén	—	605.—
M. Alt. Kőszénbánya	—	930.—
Rózsuti vasút	—	527.50
Városi villamos	—	286.—
Adria	—	522.—

Gabona árszám.

Buza októberre	—	13.86
Buza 1915. áprilisra	—	13.99
Rozs októberre	—	9.80
Zab októberre	—	8.18
Tengeri augusztusra	—	7.49
Tengeri 1915. május	—	7.21

A szerkesztésért felelős:

Dr KRÜGER ALADÁR.

Weber Lajosné

Ráday Erzsébet szülész

augusztus 1-től lakását Nagy Sándor-utca 8. szám alól ::

Rákóczi-ut 8. szám alá helyezzi át.

PAPI RUHÁK.

Tisztelettel értesitem a nagyságos és főtisztelendő papságot és a n. é. közönséget, hogy papi és civil ruha tökéletességét

áttanulmányoztam Budapesten, hogy a nagyságos és főtisztelendő papságnak kényelme legyen nálam beszerezni a szükségletét. Vidéki megrendelőnek elég egy minta reverenda beküldés, esetleg hívásra személyesen kiutazom.

Alkalmra bármilyen szalon ruha kölcsön kapható.

Alázatos tisztelettel

VAJNOVSZKY KÁROLY

papi- és polgári szabó.

Szent János-utca 32. (Saját ház.)

ALAPÍTOTT 1898-BAN

Kálvária-utcan egy üres telek eladó.

Nagyvárad város tanácsának árverési küldött segítői.

13553—1914. sz.

Árlejtési hirdetmény.

A Nagyméltóságú m. kir. Belügyminiszterium 54116—1914. számú rendeletével a nagyvárad Orsz. csendőrszékhelyi területén létesítendő utépítési munkálatoknak vállalatba adása céljából folyó évi július hó 30. napján d. e. 10 órakor a városi bizottsági termében nyilvános árlejtést fog tartani.

A vállalatba adandó munkálatok a következők:

I. Gránit fejkő burkolat készítése;

II. Köröskő burkolat készítése

Ajánlat tehető az összes munkákra, vagy külön-külön mind a két munkanemre.

Bánatpénzül az ajánlati összeg 5 százaléka teendő le a városi házipénztárba.

A bánatpénz készpénzben, vagy óvadékképes értékpapirokban tehető le.

A bánatpénzt az ajánlathoz csatolni nem szabad, hanem a bánatpénz kitételét igazoló nyugta vagy annak közjegyzőileg hitelesített másolatai csatolandó az ajánlathoz.

Az ajánlatok csak írásban alulírott küldöttségi elnök kezéhez 1914. év július hó 30 napjának délelőtt 10 órájáig adhatók be. Az ajánlatok a nyilvános árlejtésben fognak felbontatni. Az ajánlatok 1 koronás bélyeggel látandók el és csak szabályszerűen kiállított és pecséttel lezárt sértetlen borítékban elhelyezett és közvetlenül vagy posta útján beadott ajánlatok fognak tárgyalás alá vétetni. A borítékban megjelölendő a munkálat, amelyre az ajánlat vonatkozik.

Ajánlat csakis az egységáruk megjelölése mellett tehető, ebből a célból a város ártételekkel ki nem töltött költségvetéseket bocsájt a pályázók rendelkezésére vagyis az ajánlattevőknek maguknak kell azon egységárakat kitüntetni, melyek mellett a munkálatok végrehajtását kötelezik.

A fenti vállalatra vonatkozó általános és részletes feltételek ártételekkel ki nem töltött költségvetések és tervek a városi mérnöki hivatalnál, a hivatalos órák alatt megtekinthetők és a feltételek és költségvetések díjtalanul megszereshetők.

Minden ajánlattevő ajánlatában világosan kitenni köteles, hogy jelen hirdetményt, az árlejtési feltételeket, ártételekkel ki nem töltött költségvetéseket és terveket ismeri és azokat magára kötelezőnek elfogadja.

A közszállítási szabályrendeletnek a hazai gyártmányok és magyar honos műszaki erő stb. alkalmazására vonatkozó határozmányai minden ajánlattevőre feltétlenül kötelező.

Az ajánlattevőt tett ajánlata azonnal és mindaddig kötelezi, míg az ajánlatok felett a végleges döntés meg nem történik, ellenben Nagyvárad városát csakis az árlejtés eredménye felett hozandó határozat jogerőre emelkedésével kötelezi.

Amá pályázók, kik ajánlatuk benyújtásakor a várossal még üzleti összeköttetésben nem állottak, illetve a városi hatóság előtt még ismeretlenek, tartoznak szállítói képességüket és megbízhatóságukat azon keresk. és iparkamara bizonylatával igazolni, melyhez vállalatuk telepe szerint tartoznak.

A város közönsége fenntartja a jogot, hogy a beérkezett ajánlatok között az ajánlott áron tekintet nélkül szabadon választhasson, esetleg újabb árlejtést tarthasson.

Nagyvárad, 1914. július 15-én.

Komlóssy József,

tanácsnok, árverési küld. elnök.

Műszaki harisnyakötőde

Nagyvárad, Nagy Sándor-u. 2.
(Ausländer férfinabócég után.)

KÉSZIT új férfi fuszekliket és női harisnyákat a legdivatosabban, igen tartós kivitelben és olcsó árban. Elvállal fejeleket és javításokat, valamint azsur- és muslin-harisnyákat, kivágott cipőkhöz a legmegbízhatóbban készít. Egy próbarendelés meggyőző mindenkit a harisnyák jóságáról. Az üzlet 14 év óta áll fenn. Sok pénzt megtakarít ha harisnyáit

Lippner Marknal szerzi be.

Belépési felhívás

Filléres Tak.- és Segélyszövetkezet

12-ik évtársulatába.

A Leszámitoló és Jelzálogbank Rt. kebelében működő

FILLERES TAKARÉK ÉS SEGÉLYSZÖVETKEZET

1914 máj. 1-én új évtársulatot nyitott

Egy üzletrészek alapját az évtársulat tartama alatt — 3 éven át — hetenkint kötelezőleg fizetendő 20 fillér képezi s kiki tetszése szerinti számban jellemezhet üzletrészeket.

A szövetkezet célja az, hogy egyrészt a tagok részére kisebbszerű hetenkint ismétlődő betétek által a vagyonyüjtést lehetővé tegye, másrészt, hogy ugyanezen tagok betétek arányában olcsó kamatláb mellett kölcsönöket kaphasson.

A beiratások a LESZÁMITOLÓ ÉS JELZÁLOGBANK helyiségében (Bémer-tér, Lévy-palota) eszközölhetők, a befizetések ugyanott lesznek teljesíthetők.

A vidéki beiratkozók a heti befizetéseket a postakaraképként utján portómentesen teljesíthetik.

A beiratkozásnál üzletrészenként 10 fillér beiratási díj fizetendő.

Egy heti befizetéssel már a mai naptól fogva minden beiratkozó megkapja a nevére kiállított könyvracsakét.

Nagyvárad, 1914. április hó.

Filléres Takarékos és Segélyszövetkezet

Első nagyváradai cementipar.

Készítünk granitó, terazzo, mőkő és minden a szakmába vágó munkákat, házi csatornázásokat a városi mérnöki hivatal előírása szerint, személyes felügyelettel. Kívánatra angol closet berendezéseket a legelőnyösebb fizetési feltételek mellett a leglelkismeretesebb és legmesszebb menő jóállás mellett készítjük. A nagyérdemű közönség becses pártfogását kéri tisztelettel

NUTTA JAKAB

cement és betonművek vállalata.
Szaniszló-utca 67. szám. (Saját ház.)

A Nagyváradai sör jö és olcsó!

Hasonlítsa össze más sörökkel és **birálja meg**

előítélet nélkül

meg fog győződni arról, hogy

szükségtelen más sört drágábban vásárolnia

Telefon: gyár 439. sz.,
városi iroda 471. szám.

Nagyvárad város

VILLAMOS MŰVE

Iroda és raktár: NAGYVÁRAD, Vár-tér 1.

Értesítjük a t. közönséget, hogy a

Wolfram lámpák

ára olcsóbb lett, **Wolfram** és egyéb izzólámpák nagy raktára **legolcsóbb áron** a közönség rendelkezésére áll. Telefon rendelésre ráfizetés nélkül házhoz szállítjuk.

Egész éjjel ügyelotes szolgálat.

Költségvetések ingyen.

Telefon szám 514.

Elvállaljuk villamos világi-tási és erőátviteli berendezések felszerelését.

Csillárok,

évlámpák

állandóan nagy választékban kaphatók.

Villamos motorok

1/4 léertől minden nagyságban.

Főszerező telefonja 55. sz.

Szent László (Püspök) Gyógyfürdő

Nyári gyógyhely Nagyvárad mellett.

Európai hírű 41° C. meleg természetes hévvíz.

Javalva van, az ürületek és izmok csuzos bántalmainál, idült és különösen savas izületi loboknál, csonttörések és visszamaradt vastagodásoknál, idegbajoknál, melyek rheumatikus alapon keletkeztek, vesekövek eseteiben, májbajoknál, végre női bajoknál. Állandó fürdő orvos. Különböző igények szerint berendezett nagyszámu szobák árai K 1.60-tól K 8-ig váltakoznak. Gyógyterem hirlapokkal, zongora, könyvtár és tekeasztal. Terraszok szép

Kényelmes vasuti összeköttetés.

kilátással. Sétahelyek a fürdőtelepen és a mellette elterülő őserdőben és fenyvesben. Az erdőben jó tekepálya és lawn-tennis. Tükör- és kádfürdőkön kívül mórfürdők is vannak rendszeresítve. Modern uszoda uszás tanítással és homokkurával. Legszebb kiránduló hely. Elsőrendű zene. Kitűnő konyha. Villanyvilágítás. Telefon. Interurbán.

Dancs István.

Prospektust kívánatra küld a bérlőség.

Egész nyáron Kakuczi János hírneves erdélyi zenekara hangversenyez.

Ha nincs megelegetve szabójával, mert drága vagy rossz szul szah vagy sem pontos, szóval bármilyen okból. Keresse fel **DARABONT GY. és T. RSA** uriszabó céget: Szilágyi Dezső-u. 6. (Sonnenfeld-palota) és meglepí önt az ottani szolid, olcsó, kifogástalan kiszolgálás. Alkalmi és gyászruhák 24 óra alatt. Vidékről egy beküldött öltönyről újat készítenek. Valódi magyar szövetek.

Helyi és vidéki telefon 980.

Kevés pénzért sok mindent vásárolhat, és pedig:

női harisnyák, párja 30 fillértől, selyem harisnyáig
férfi zokni „ 28 „ „ zokniig
gyermek harisnya kötött 20 fillértől. Női férfi fehérneműk zsebkendők, ridikülők pénzerszények, ernyők igen olcsó árért. Himzés valódi klöpli csipkék.

Férfi gallér darabja 10 fillér,

csak míg a készlet tart. Vidéki rendelések utánvét, viszont eladóknak engedmény, meg nem felelőért a pénzt visszaadjuk.

Klein Sándor és Társa
Rákóczi-ut 14.

Ertesítjük t. feleinket, valamint a t. közönséget, hogy a

Bécsi biztosító társaság

biharmegyei főügynökségét átvettük és a biztosító irodát helyiségünkben (Rimanóczy-utca 6. sz.) rendeztük be, hol mindennemű biztosítás u. m.

üz, jég, betörés, üvegtörés, szállítvány és életbiztosítás

a legelőnyösebb feltételek mellett köthető. Ugyancsak átvettük a

Providentia biztosító társaság

főügynökségét is, melynek minden ágazatát u. m.

baleset, automobil és géptörés elleni és szavatossági biztosításokat kultiválni fogjuk.

A t. érdeklődő feleknek minden felvilágosítással készséggel szolgálunk (Telefon 840. szám.)

Nagyvárad Kereskedelmi és Forgalmi bank részvénytársaság.

Van szerencsém Nagyvárad és vidéke nagyérdemű közönségének szíves tudomására hozni, hogy Nagyváradon, Rákóczi-ut 19. sz. alatt a mai kor igényeinek megfelelő **műköszörüldét** nyitottam.

Elvállalok mindennemű borotvák, kések, ollók, hajvágógépek, hűtőgépek, ló- és juhnyírógépek javítását és köszörülését. Raktáron tartok mindennemű bel- és külföldi illatszereket, fej- és arcápoló pipereszerkeket, mindennemű acél-árukat, úgymint borotvát, ollót, hajnyírógépet, yukszemvágó, papír-, zseb- és tollkést, valamint az összes fodrászati cikkeket. A nagyérdemű közönség szíves pártfogását kérve, vagyok kiváló tisztelettel

Koller Ágoston műköszörüs

A nagyszalontai járás főszolgabírójától.

1661—914. szám.

Pályázati hirdetmény.

Biharvámegye nagyszalontai járásba kebeleztet Madarász községben nyugdíjazás folytán megüresedett községi jegyzői állásra pályázatot hirdetek.

Az állás javadalmazása: 1600 korona készpénz fizetés 36 korona irodaállomány, 900 korona irnoktatási állomány.

Természetbeni lakás.

A vármegyei szabályrendeletben megállapított magánmunkálati díjak.

Felhívom mindazokat, kik ezen állást elnyerni óhajtják, hogy jegyzői oklevéllel és eddigi működésüket igazoló okmányokkal felszerelt kérvényüket folyó évi július hó 28-án d. u. 5 óráig annál is inkább adják be, mivel a később beérkező kérvényeket figyelembe nem veszem.

A választást folyó évi július hó 29-én d. e. 10 órakor fogom meg-ejteni Madarász község-házánál.

Nagyszalonta, 1914. július hó 15-én.

Tóth István,
tb. főszolgabíró.

Belépési felhívás

A Magyar Takarékszövetkezet X. évtársulatába való belépésre.

A Magyar Bank kebelében működő „Magyar Takarékszövetkezet“

1914. év július hó 1-én megnyitotta

X. évtársulatát,

melyre az igazgatóság ez uton hívja fel Nagyvárad város és Biharvámegye közönségének figyelmét.

Az új évtársulatba való belépés 3 éven át hetenként fizetendő 20 filléres üzletrészek lejegyzésével történik, melyek tetszésszerűen számban jegyezhetők.

Belépések a Magyar Bank r. t. (Szent László-tér Sas-palota) helyiségében a hivatalos órák alatt bármikor eszközölhetők és egy heti befizetés után mindenki megkapja a nevére kiállított befizetési könyvecskét.

Vidéki befizetések portómentesen postatakarék pénztár útján eszközölhetők.

A szövetkezet célja tagjait apróbb betétek útján való takarékosagra buzdítani, a tagok esetleges hiteligenyeit a legjutányosabban kielégíteni és az igénybe vett hitel visszafizetésére könnyű módot nyújtani. A szövetkezeti tagok a teljesített befizetések 4/5 részét minden kezes nélkül bármikor előnyös kamattétel mellett kölcsön vehetik. A szövetkezeti tagok a befizetett tőkájukat a reá eső üzleteredmény részesedéssel együtt (minden egy koronás üzletrész után K 11.) megkapják.

A beiratások alkalmával minden 20 filléres üzletrész után 5 fillér beiratási díj fizetendő. Késedelmes befizetéseknel pedig amennyiben a tagok a késedelmet idejekorán pótolják, késedelmi illetéket nem fizetnek.

A Magyar Takarékszövetkezet igazgatósága.

Egyesült Biharvámegyei Kereskedelmi Bank és Központi Takarékpénztár Részvénytársaság.

Foglalkozik a bank és takarékpénztár összes ágazataival. A nyári idény alkalmából ajánlja

safe-deposit osztályát

melyben mindenki saját zárja alatt, úgy a nyári idény alatt, mint egész éven át értékpapirjait, ékszereit, okmányait és egyéb megőrzendő tárgyait

biztosan és olcsón

megőrizheti.

A safe-deposit osztály a bankbiztosítótól elkülönített helyiségben van, mely a legnagyobb biztonság mellett, a legkényelmesebb és legdiszkrétább kezelést teszi lehetővé.

Bővebb felvilágosítást készséggel nyújtunk intézeti helyiségükben Bémer-tér 4.

1605—1914. sz.

Árverési hirdetmény.

Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.c. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a Nagyvárad városi kir. járásbíró-ságnak 1914. évi V. III. 2417. számú végzése következtében dr. Stokker József ügyvéd által képviselt Zsuhva József javára 279 kor. 80 fill. s jár. erejéig foganatosított kielégítési végrehajtás útján lefoglalt és 668 kor. becsült következő ingóságok u. m.: üzletberendezés, bútorok, stb. nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek Nagyváradon, Nagypiac tér 18. sz. alatt leendő megtartására 1914. évi július 28-ik napjának délutáni 4 órája határidőül kitűztetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.c. 107. és 108. §-ai értelmében készpénzfizetés mellett, a leg-többet ígérőnek, szükség esetén becsáron alul is elfognak adatni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le- és felülfoglaltatták és azokra ki-elégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t.c. 120. § értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt Nagyváradon, 1914. évi június hó 30. napján.

Várnai Henrik,
kir. bír. végrehajtó.

Szőlőmoly ellen az egyedüli biztos szer a BAGOL.

Kapható:

KONDOR DEZSŐ
cementkereskedőnél,
Nagyvárad Nagypiac-tér 1. sz.
(Füchsl-palota.)

Gy. v.	10	50
	12	57
	2	51
	3	09
	3	40
	3	50
	4	09
	4	87
	4	51
	5	11
	5	57
	7	85
Tvsz.	4	35
	4	47
	5	00
	5	08
	5	23
	5	56
	6	08
	6	23
	6	88
	6	54
	7	06
	7	86
	7	47
	8	01
	8	09
	8	23
	8	82
	8	40
	8	51
	9	03
	9	15
	9	86
	9	46
	10	00
	10	11
	10	27
	10	41
Gyv.	1	14
	1	25
	1	56
	1	56
	2	17
	2	87
	2	47
	8	07
	8	26
	5	57
	5	80
	9	56
	7	30
Sz		
Vv.	9	24
	9	45
	10	08
	10	22
	10	82
	10	52
	11	06
	11	15
	11	25
	11	89
	11	57
	12	14
	12	24
	12	45
	1	06
Az		
ot		
tel		
ek		
al		
fonat.		
személ		

Budapest—Nagyvárad—Kolozsvár.

Main railway schedule table for Budapest-Nagyvárad-Kolozsvár route, including station names like Budapest k. p. u., Szolnok, Püspökiaány, and Kolozsvár.

Nagyvárad—Vasköh.

Vésztő—Kötegyán—Pusztahollód.

Sub-routes of the main schedule: Nagyvárad-Vasköh and Vésztő-Kötegyán-Pusztahollód.

Szombatság—Venterrogoz—Bihardobrosd.

Sub-route: Szombatság-Venterrogoz-Bihardobrosd.

Nagyvárad—Békéscsaba—Szeged—Arad—Ujdombóvár—Fiume.

Nagyvárad—Gyoma.

Sub-routes: Nagyvárad-Békéscsaba-Szeged-Arad-Ujdombóvár-Fiume and Nagyvárad-Gyoma.

Szekelyhid—Margitta—Szilágysomlyó.

Nagyvárad—Érmihályfalva.

Debreczen—Nagyvárad.

Sub-routes: Szekelyhid-Margitta-Szilágysomlyó, Nagyvárad-Érmihályfalva, and Debreczen-Nagyvárad.

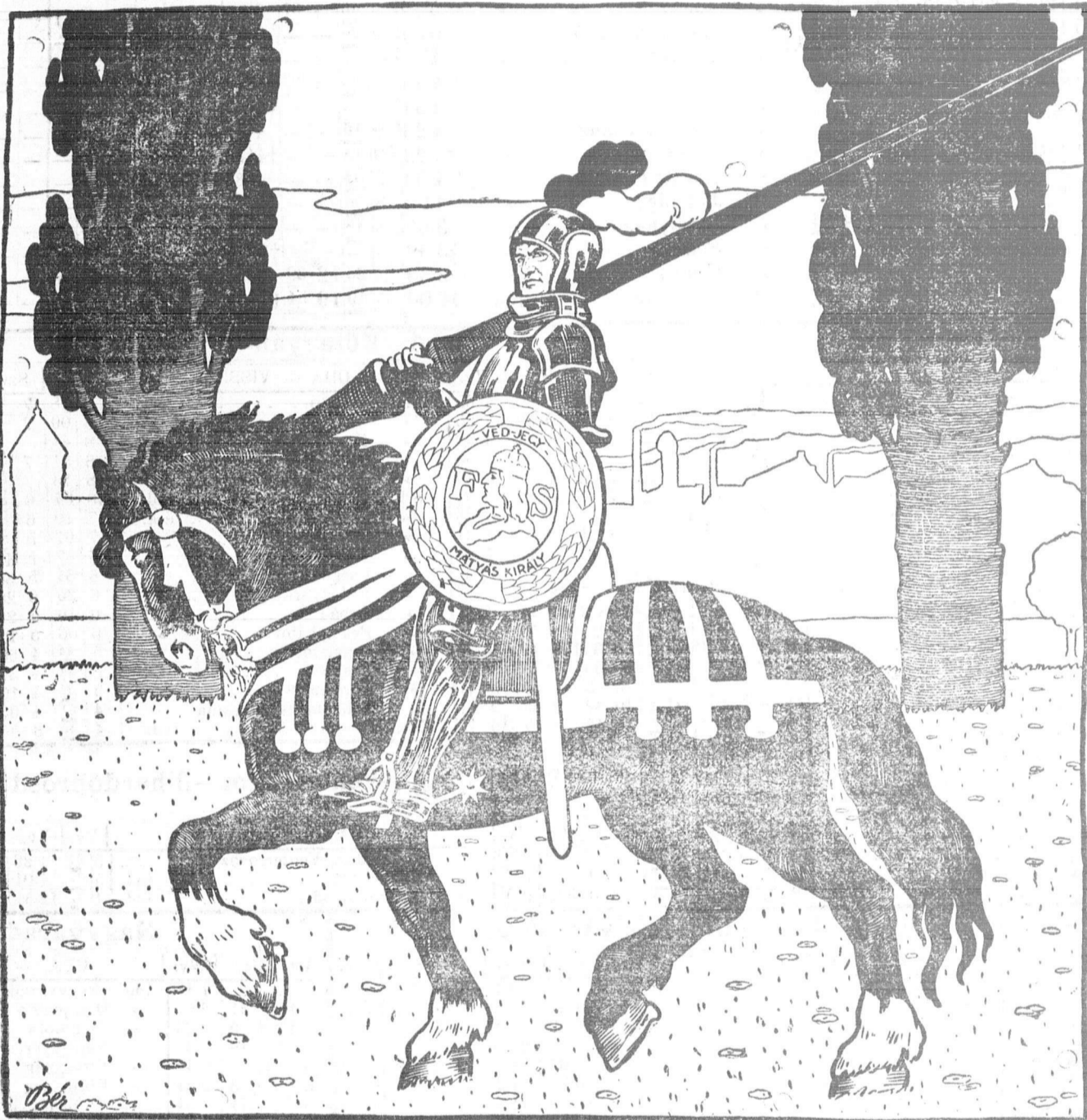
Sarand—Nagyleta—Vertes.

Sub-route: Sarand-Nagyleta-Vertes.

Text explaining the symbols used in the schedule: Az idő középeurópai idő szerint. A vastag számok gyorsvonatot jelentenek.

A "Tiszántúli" napilap szerkesztősége és kiadóhivatala Nagyvárad, Szilágyi Dezső-u. 5.

Hódító körútra indul az új kőbányai sörfőzde!

Alaptőke 8 millió korona

Az utolsó évtized legnagyobb ipari alkotása hazánkban.

A Fővárosi Sörfőző R.-T. Kőbányán

tisztelettel jelenti, hogy a sörszállításokat megkezdette. Szállít kiváló minőségű, teljesen érett világos és sötét söroket hordókban és palackokban.

Biharmegyei főraktár:

SZANDICZ és TÁRSA B. T.

Nagyvárad, Gilányi-utca 57. szám.

Telefon 3-98. szám.